

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

ÎMPLINIRI ȘI CERTITUDINI

Un sentiment de intimă și înaltă mândrie patriotică, pe care l-am trăit cu toții — momentul omajial, de vie rezonanță națională — aniversarea zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Scrișoarea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., mesajele de felicitări de pe tot cuprinsul patriei au dat în această zi de ianuarie, aniversară, elan de inimă și convingere în adevărul nostru suprem, ideii și rezultatii inși prin care ne simțim și ne simțim, deodată cu patria, tot mai uniți și indestructibil solidari cu prezentul și viitorul socialist, având în gândirea și practica președintelui nostru, în personalitatea sa proeminentă, un exemplu măret, permanent în istorie, ca și un exemplu mărel, permanent în viață în muncă și creație. „Cuvântul dumnea noastră, se spune în scrișoarea Comitetului Politic Executiv, ideile și indicațiile pe care le dă, transpuse în practică, își găsește materializarea onorabilă în marile succese și realizări pe care oamenii muncii din întreaga țară le-au dobândit în cei peste 15 ani de când vă aflați în fruntea partidului și statului — și care au marcat epoca celor mai fecunde momente din întreaga istorie a României — în dezvoltarea avântului socialist”.

Partidul, patria și poporul, nașterea, independența și suveranitatea, bună-mărea materială și spirituală, promisiunile socialiste a națiunii — sint, în sinteză, marile profesii de credință ale președintelui nostru, opera sa politică, morală și socială extinzându-se pe multe planuri și pe mari distanțe în timp, astfel încât a vorbit despre tot ceea ce a însemnat și înseamnă anul de când se află la cîrmă destinelor socialiste, înseamnă a vorbi despre chipul inși al României, în continua și multilaterală sa înflorire.

Cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu în cadrul ceremoniei de aniversare a zilei sale de naștere este de fapt un cloceț răspuns în acest sens. Discursul său implică și oglindeste marea forță morală a exemplarității: „Trebuie să ne angajăm cu toții să acționăm neabătut — în cadrul sarcinilor pe care ni le-au încredințat partidul și poporul — pentru a servi întru plin socialismul, poporul, cauza libertății și fericirii sale.”

În acest spirit, prin Hotărîrea-Apel adoptată de recenta ședință a Comitetului Politic Executiv cu privire la independența și multilateralitatea unice de dezvoltare economică-sociale a Republicii Socialiste România în cincinalul 1978-1980, se face o clară distincție și se definește modul de acțiune prin care ne-am alina și ne putem alina în continuare obiectivele stabilite. Comunicatul cu privire la independența planului ne oferă oclina proorului nostru efort, a propriei noastre capacități, măsura în care, fiecare, în domeniul și în locul său de muncă, a contribuit cel mai deplin la înflorirea politică a partidului și statului. Și ne oferă motive de reflecție totodată pentru prezent și viitor.

Sintem acum la un nou început de drum, la început de nou deceniu și început de nou cincinal. Și tot mai frecvent, dar cu o temeinicie pe care i-o recunoaștem din urmă, de-a lungul a mai multe cincisprezece ani, președintele Nicolae Ceaușescu subliniază, în cuvântările sale ca și în toate marile documente de partid și de stat elaborate sub direcția sa îndrumare, o acută nevoie de perfecționare al raporturilor materiale de fapt petrecut deopotrivă în lumea realității ca și în constința propriei-zisă a vieții, în mecanismele extrem de complicate ale relațiilor sociale. Este vorba, ca o sintagmă ce ne rezumă, despre o nouă calitate. O nouă calitate a muncii și o nouă calitate a vieții, după emisiere ce se surubim în gravitatea fiecare înălțurii și la dimensiunea celeilalte. În conștința președintelui nostru această nouă calitate implică în primul rînd realul, zămă extrem de largă a posibilității, a acțiunii conștente, este un exercițiu plener al responsabilității și libertății inși, al democrației în fond, ca și al stării de independență și suveranitate.

Oamenilor de știință, cercetătorilor, specialiștilor, oamenilor de artă și cultură, întregii intelectualități, Comitetul Politic Executiv le adresează, prin Hotărîrea-Apel, chemarea de a face ca știința și cultura să-si aducă o contribuție tot mai mare la independența obiectivelor cincinalului 1981-1985, la progresul multilateral al patriei, la dezvoltarea generală a societății. Ceea ce, în perspectiva acestor noi calități a muncii și vieții, în lumina însăși a notilor cerințe și responsabilități, ca și sub semnul exemplarelor activități a modelului inși pe care îl avem în politica partidului și a secretarului său general, va primi, neîndoielnic, un răspuns de cel mai profund devotament și de cea mai autentică voință.

Național și social în revoluția lui Tudor Vladimirescu

La atita distanță de la săvîrșirea ei, revoluția de la 1821, inițiată și condusă de Tudor Vladimirescu, rescut, continuă să fie obiect de investigație istoriografică și, în sens mai larg, istoriologică. Despre desfășurarea mișcării, în ultimele decenii au fost descoperite, și în parte date la iveală, noi mărturii documentare. (Vezi în acest sens volumul recent de documente *Revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*).

Pe baza acestora, dar și printr-o nouă lectură a materialului documentar mai vechi, au fost formulate ipoteze și teorii mai pertinente despre locul și sensul acestui eveniment, unanim apreciat ca de răscăier în istoria noastră națională.

Subsumată uneori Eteriei și privită chiar și nu prea de mult de un cercetător atât de competent și precizat ca Andrei Oțetea drept episod sau anexă a mișcării naționale cînd din 1821, revoluția condusă de eroul de la Pașeș se conturează de-abia astăzi în toată măreția ei de mișcare autonomă ivită din contradicțiile in-

rente societății românești de atunci, de fulgur scurt dar intens anunțind începuturile unui nou ev pe aceste pături.

Sure deosebite de Transilvania, unde situația social-politică specifică a făcut ca mișcările cu caracter revoluționar să apară mai de timpuriu, condițiile din celelalte două provincii românești, Moldova și Țara Românească, au impus ca răscăierile și revoluțiile să se ivească aici cu mult mai târziu.

Condițiile apariției unei mișcări revoluționare s-au maturizat în Muntenia, ca și în Moldova, mult mai târziu. Trei sînt se pare factorii de ordin intern care, conjugăți cu o anumită situație europeană, au făcut ca în țările române să se contureze la începutul secolului trecut o situație din care să poată germina o acțiune revoluționară. Primii doi dintre cei pe care îi avem în vedere au fost consecințele in-

Continuare în pag. a 7-a

Gh. Socol

REFLEX

O colonie de statui

Arheologie inversă, vîntul.

Și senzația ciudată că, pe măsură ce palele abastre de aer se contopesc, se sudează cu zăpada, din adîncuri de tot cîeva sapă în sus cerul și adă la iveală lucruri ascunse nu cu o clipă ci cu mîinii mai înainte, tot așa cum, pe un șantier arheologic, cineva ar dezvelii deodată și din toate părțile ruinele unei fabuloase cetăți. Amintirea poate și dori. Dintr-o pădure de statui, bunăoară, îngropate pînă la briu în zăpadă și dezvelite clipă de clipă de vînt. Măgura, cu alte cuvinte, intrucât adevărat spectacol al iernii, acest exercițiu artistic unic în felul său ca și un stil, o experiență de proporții unice, cosmice aproape.

Măgura Buzăului cu cele mai albe și mai bune pietre de cioplit din cite au toți munții noștri, o adevărată carieră de artă în implicarea și confluența ei cu natura mătăsoasă și cu legendele ei care dau oclul prin oameni și peste sate pe deasupra Buzăului, pînă ce se risipească și împietrească iarăși la locuri de arșiță și de izvor. O colonie de statui, cea de la Măgura,

Voicu Bugariu

Continuare în pag. a 7-a

A.I. Zăinescu

Continuare în pag. a 7-a

Lingă în inima noastră muncitorească

red cu toată sinceritatea că cea mai complexă personalitate politică a acestui veac s-a născut în țara noastră și conduce poporul și Partidul Comunist al romanilor din anul de grație 1965, cînd eu aveam doar 15 ani. Ne-am întâlnit pentru prima oară la Hunedoara, la începutul toamnei anului 1974, pe o căldură toridă, care făcea ca sudoarea noastră, muncitorească, să lăpească salopetele de trupurile și miștile transformate într-un vulcan de emoții, trăiri intense care se născ, firesc, în fața marilor evenimente ale naturii și firii.

Din totdeauna cred că personalitățile politice complexe se pot ridica numai dintr-o comunitate, oameni care au vocația muncitorească în sine, o cultură cu dăruire în viață, principile și crezul lor hotărît.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu are, în primul rînd, această vocație, de muncitor pentru națiune, se simte bine între muncitori, simte imperioasă nevoie să se consulte cu ei, spre binele treburilor țării, le strînge miștile bățătorile de muncă și, deseori, cînd se află între ei, nu se sfiește să, pună propriile-i mișii pe umetele cu care se făuresc banurile materiale, să le mișnuiască cu istețimea-i doșebită a minții. Și muncitorii știu întodeauna cine e și cu cine are inima și mîntea alături de el, care, de fapt, sînt poporul și patria și sufletele și viitorul ei doșebit. La Hunedoara, în acel septembrie 1974, la marea mînting din hala secției mecanică 1, pribejit de jubileu, sîderugit, huncdorean, am văzut cum vîntul multime, cîntînd să fie cit mai aproape de secretarul general al partidului, cîntînd să-l vadă mai bine, să-l lăbească și cu ochii așa cum îl lăbea cu mîntea și prin tot ce fac el. Hala devenise neîncăpătoare și ordinea era întreținută doar de sufletele noastre. Cel mai înent, printre care mă aflam și eu, n-am reușit să ne ab-

Valeriu Bărgău

Continuare în pag. a 7-a

RESPIRĂRI

MADRIGAL

Se dedică Magdei Popovici dinleu-ni dîstînele noastre acțrile Magda Popovici un madrigal:

Magda, ce nume doamnă, e ca un nod în gîtul lung al unei raze de stea!

Ararorii mi-a fost dat să aud o altă de mare delicatese roștă.

De amar de ani, fiind prieten cu acțrila Magda Popovici și cu sotel ei, uncul poet Gheorghe Tomozei, dîntro-anume timiditate nu m-am dus la teatru.

Dar cînd m-am dus, eu inșimăi am devenit teatru propriilor mele cuvînte.

Am zărlit-o prin rariștea de gene pe Magda Popovici în piesa englitezăscă numită Pluralul englezesc.

Am fost covîrit de grația de poet a acțrilei, în fine jucînd un rol absolut făcerea!

Dar, pentru că sintem de tot emoționali, schimbăm cuvîntul în vers, de-

Văleu, doamnă, cit de trist este să trăim altă poveste, să trăim ce n-au trăit teneșii din mit.

De astăzi putem subșuoră nitrosul de primăvară și să plîngem ce nu plînge ochiul cînd e singe, și cu grație-nvăștă, să mai fim și noi o dată balerini pe nervii noștri, cum danșează-n mare monștrii și mai stăm, nu mai vopsim în real, ca să-l și fim cu mi-am pus peste sprincene dungă lungă de poezie și mi-am pus peste sprincenă tot pe Magda cosinzeană!

Nichita Stănescu

Telegramă

Mult stimulate și iubite tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU

În aceste zile de ianuarie, scriitorii din patria noastră, români, maghiari, germani, sirbi și de alte naționalități, mai uniți ca ericînd în jurul Partidului Comunist Român și al secretarului său general, participă cu fierbinte însușire la marea sărbătoare a aniversării dumnea noastră.

Creator al României moderne, ai înfăptuit cadrul optim, profund democratic, pentru creșterea înaltă zidire, urmînd să se făurească în această țară de oameni harnici și încreștrăți o societate liberă, inapărată de idealurile nobile ale socialismului și comunismului.

Alături de ceilalți constructori ai lumii noi, slujitorii condeului s-au angajat cu trup și suflet în opera de făurire a unor bunuri spirituale cu o capacitate creșcîndă de influențare partinică, umanist revoluționară a cîtitorilor. În aceste roade ale eforturilor noastre vibrează îndemnul pe care ni le-ați adresat în attea rînduri.

Programul profund însușelitor făurît sub direcția dumnea noastră îndrumare și adoptat de Congresul al XII-lea al partidului, indicațiile prețioase pe care le-ați dat la ultimele pleneare ale Comitetului Central și la recentele întâlniri cu oamenii muncii, au fost imbrățișate cu căldură și răspundere, pe măsura talentului și a puterii de muncă, de inimile tuturor scriitorilor. De aceea, la această zi aniversară, înscrisă cu litere de aur în marea cartă a istoriei noastre, vă facem cea mai fierbinte mărturisire de devotament revoluționar, asigurîndu-vă că vom urma partidul, pe dumnea noastră personal în tot ceea ce veți întreprinde în noul cincinal, menit să înalte România tot mai sus, pe treptele unei civilizații închinată bunăstării și fericirii oamenilor.

Vă rugăm, mult stimulate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, să primiți cele mai sincere urări de sănătate și viață lungă, pentru a conduce poporul român spre noi victorii în construirea socialismului pe pămîntul strămoșesc.

Să ne trăiți intru mulți ani fericii!

CONSILIUL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA

FILE DE ISTORIE MUNCITOREASCA FILE DE EPOPEE REVOLUTIONARA

Explicații la un album de fotografii

Paralele fotografiilor băstrate ne dau semn că lumea încă nu-si perfecționase tehnica. Ori că nu-i prea ardea (sau nu avea timp) de poze. Ici una, Dincolo — o intersectie de străzi (cu niște băcînii, cu niște firme, cu niște case cu un singur cat). Un grup de muncitori (înindu-se dirji, aprigi în fata fotografului și a viitorimei), o secvență dintr-o fabrică (aerul imbisit, sudoarea, trudă), o panoramare a Văii Prahovei (sondele cu niște ciocuri de rațe nesățule). Ele refac însă asemenea frînturilor de lut ars întregul, desfrînd o stare, un mod de existență, un fel de a gîndi. Explicînd cauzele, sugerînd rezolvarea. Linistea cu care te întîmpină inscrișele de pe pereti (litera tipărită de pe un exemplar păstrînd urmele îndurării după cum a fost el luat și virit în buzunaru de la piept al hainei, fotocopiile de pe manuscrise, ducîndu-te cu gîndul la miștile ce vor fi scris și la capetele ce vor fi zîndit rîndurile așezate egal și drept parca pentru cei ce vor veni) răscolesc prezentul, îndemîndu-te la a spune mai mult decît austerele cuvinte de dedesubtul lor: imagini din... muncitori în timpul grevei de la... exemplar din ziarul... Documente de epocă? Da. Dacă întrezăre, istoria

noastră nu ar avea rădăcini. Imagini tăcute? Da. Dacă ele tăcînd nu spun mai mult decît sfîrtoarele discursuri proclamate la repezeală epocale de o mîșcă pusă în slujba mai-marilor zilei (tocmici cu ziua, duși cu ziua).

Priviști o fotografie. La rîndu-i, fotografia îți întoarce o altă privire. Și-ti spune o istorie. Tu inșuti, după mai mult de o jumătate de secol, o simți aparținîndu-ti. Povestea se spune prin ceea ce tu, om, al celeilalte jumătăți de secol, ai văzut, ai trăit, prin ceea ce ești.

Nu ne îndoiim că există albume cu infinit mai multe fotografii. Nu ne îndoiim că ele stînesc amintiri dintre cele mai plăcute posesorilor. Dar, puține sînt fotografiile în care să se oglindescă și să găsească în sens mai ales cel care are să se nască; acestea sînt pozele ce spun despre acei oameni ce nu aveau în biografie, existența și gîndurile lor decît un timp: viitorul. În acest viitor dă explicatii de cum s-a intrupat el.

Gabriel Năstase Constantin Stan

Continuare în pag. a 7-a

Însemnări despre proză (III)

ROMANUL ISTORIC ȘI SOCIAL. Literatura noastră, produs al unei culturi și civilizații lipsite istoric de posibilitățile creatoare monumentale, a dat într-un interval relativ scurt neașteptat de multe tentative de construcție grandioasă — lucru vizibil în poezie, apoi și în proză, observabilă încă de la prima noastră cronică, cea a lui Ureche. Scriitorul român nu are vocația monumentalului, dar are obsesia lui. De aceea și realizările operii nu permit decît situații extreme față de proiectul ei: fie — și e cazul cel mai des înfîlțit — nu rămîn decît fragmente, adesea minunate, niciodată însă încheiate în ansamblul visat, fie — și e cazul cel mai rar — dus la

buu sfîrșit devine o capodoperă uluitoare. Este cazul scrierilor lui Sadoveanu și Rebreanu, iar în alt plan, ale lui Iorța. Este interesant de văzut cum aceste „capete de serie” ale prozei noastre au fost date de romanul „Istoric și social” prin fabuloasa epopee sadoveniană a fîntei naționale și abisala sondare din frescele rebreniene a sufletului primar, individual și colectiv, confruntat cu sistemul social. Este totuși timpul să precizăm că monumentalul în sine nu este o valoare estetică decisivă, importanța sa variază în funcție de sistemul cultural și formele de percepție ale primăi mărimii contemporani. Tentativele monumentale se observă îndeosebi la Ion Gheorghe și Cezar Ivănescu dintre poezi, la Ion Lăncrăjan și Paul Anghel între prozatori și la Adrian Marino în critică.

Romanul istoric și fresca socială par, deci, a da spațiu cel mai adecvat monumentalului în proza noastră. Între aceste coordonate se aliniază Flaviile lui Paul Anghel (cartea întâi, apărută însă după alte trei volume, dîntro-n vast „roman-frescă” al nașterii societății moderne românești și al renașterii naționale, Zăpezile de așuri un veac). Ambiția îndreptătită a scriitorului fiind „romanul total”, tentația comparării cu literatură cu tradiție istorică este firescă, iar apropierea de prozatorii ruși se impune fără a diminua cu nimic originalitatea scriitorului nostru. S-a vorbit despre Tolstoi, și dacă o anumite concepție a „privirii de sus” asupra războiului — în care cel care vede este spectatorul absolut al Destinului, asemeni unui demlurg obiectiv — aminteste de Război și pace, comparația nu se sustine dacă ne gîndim la lipsa personalului și a sufletului grandios tolstoian confruntat cu destinul individual. În schimb, cartea are forța epică a unui Alexei Tolstoi și poezia zoologică a naturii și a istoriei. Beneficiar al descoperirilor prozei moderne, fără a fi fi tributari, Paul Anghel se așează la noi în linia lui Miron Costin și Cantemir — istoric și filosof devenind

Dan Alexandru Condeescu

Continuare în pag. a 7-a

sabin opreanu

Epoca riului

rouă supraviețuind soarelui în mișcare
veghe lingă cenușa arborilor Un chip
pentru naufragiții naturii

rodnicie a austerității conștiinței

un Riu incoruptibil Nu pingărit
de osinza defăimătoare Dreptate
futur speranțelor vegetale Lauri
pentru înfățișările pietrelor de riu

toate prefăcătoriile ce se opresc în solzii
peștilor -

iată epoca Riului Nici o conjunctură

n-a împușcat singele lui Inc. ndiu
al petecilor năpădite de bușteni nătingi
nici un felos pentru agreabilitatea minusculă

eugenia burdușa

Balada

șarpelui pierdut

Șarpe precuțat, revino, și fă-ți cuib la sinul
meu,
roșu, laptele să curgă din ulcioi de carne,
greu...
limba ta cu două lumi să despice gind de
piatră
și din neguri să mă-ntoarcă, de lumină
impovărată...
Intr-o palmă se nasc stele, în cealaltă mor
purstii,
la un cap de pod o umbră te așteaptă ca să
vii,
și din nou să tulburi roua adormită-n cearcă
alb,
binecuvintind bulboana izvorită-n osul dalb...
iarba singeră de dor, candela-ți așteaptă
pasul,

Spiru Vergulescu :
„Pe Coasta Adriaticei”

constantin dochian

Iarna care vine

Dă frunza în galbeni
mieii is noateni
și castanele
bat pe caldarim darabanele
Sună plopii rar, frunza în dungă,
vine o iarnă mai lungă.

Povestea Dunării

Dunărea
pe cind era
cit o ceașcă de cafea
și în muni
la palini prinți
stină grea cu sobia

evidențe ale căror urmări nu ne sunt
niciodată cunoscute Zimbetul umbrei
pulverizează toate sentimentele sărace

nici un loc pentru fatalitățile glaciere

foarte aproape Intimitatea undeii cu norul
iată epoca Riului Memorie infernală
ce visează întunecimile cuvintului -

Malul riului

In memoria poetului George Suru

trebuie să parcurgem acest spațiu cu cețoase
reper
suntem pierduți dacă pleacă păstrăvii salcia
Sentimentul
că urcăm un virf natural dar coborim apoi
aducem și brazii după noi

o aventură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

pe pantele nisipoase. Nu vei ști niciodată
câtă teamă ascunde vîperea lingă piciorul meu

o avertură în umbra tremurătoare a norului
acel copil al naturii demat proliferării

alex rudeanu

Descoperirea Patagoniei

S-a-nîmplat ca-n film.

Adică palpitant, foarte repede —
dacă nu chiar vertiginos —, numai în
nouăzeci de minute; altora, pentru a
trece prin asemenea „întimplări”, le trebuie luni
și luni sau chiar ani și ani de răbdare. Cu el,
soarta a fost generoasă — I-a dat totul într-o
oră și jumătate.

Si a fost și fragic, gîndea Ion Carp. Pentru
că „întimplarea” a respectat sacra unitate de
loc, de acțiune și de timp a acțiunii.

La prima vedere pară fantastic să-ți închipui
că demolarea unei clădiri vechi atrage după sine
prezența unei femei necunoscute în patul tău.
Si nu în orice fel de pat al tău — dar exact în
patul conjugal I Te apucă și ameteala.

In asemenea situații te cutremură în așa hal,
mai gîndea Ion Carp, că toată viața ta de pînă
acum se pierde, undeva, în neant. Mina volun-
tară a destinului apucă buretele și-ți sterge de
pe tablă întreaga biografie. Rămîne clipa. Ab-
solut de necreat.

Atelierele-annexă ale uzinel unde-și făcea
practica de inginer stagiar Ion Carp rămăseseră
fără acoperiș; vechea clădire, de pe vremea
războiului, se demola, iar clădirea nouă nu era
terminată; vreo două săptămîni, cit avea să
dureze balamucul mutării, fiecare muncea ce
putea, iar Ion Carp își luase de lucru acasă —
niște proiecte pentru definitivarea cărora avea
nevoie de multă liniște.

Azi dimineață, la 7 fix, imediat după plecarea
Tatiana la fabrica ei de textile, Ion Carp strin-
sesse urmele micului lor dejun, spălase farfurile
și ceștiile (ca un tînar soi vrednic cum și era),
își făcuse un ibric de cafea și se apucase de
treabă în sufragerie. Trel ore, pînă la 10, nu-și
ridicase nasul din calcule. Avusese spor. Fă-
cîndu-și socoteala că pînă la prînz avea să ter-
mine un deviz asupra cărții, în alte condiții, ar
fi trebuit să se căznească vreo săptămîni, își
permise o pauză.

Își aprinse o țigară și se mută de pe scaunul
rigid pe canapea. Din locul acesta toată sufra-
geria se vedea ca în palmă, și Ion Carp zăbovi
cu privirea prin toate ungherele, pe toate obiec-
tele lor noi și frumuse, ordonat așezate și
foarte curate. Îi inspirau un adînc sentiment de
liniște și bunătațe lucrurile lor tîneresti, ceva
ca o garanție solidă a vieții lui cu Tatiana, ceva
mai greu exprimat, dar bine întemeiat și
serios.

E-adevărât că-n ajun, pînă foarte tîrziu, fă-
cuseră curățenie după mica petrecere prilejului

de vizita tatălui său, Căliman, și a soacrei sale,
Daniela. Unora le păreau complicate legăturile
le de familie, iar cei neobișnuiți cu termenii de
stabilire a rudențiilor înăltau chiar intrigați din
sprincene, bînuind ceva necurat, incestuos. În
realitate, totul era foarte simplu.

Robotiseră în sufragerie și o făcuseră lună,
începînd cu perdelele și sfîrșind cu parchetul.
Isprăvind treaba, se instalaseră exact în locul
acelsta, pe canapea, privind critic de jur împre-
jur. Nu avuseseră obiecții. Pe urmă se lăseseră
cuprinși de niște gînduri confuze dar bune, iar
împăcarea li se exteriorizase printr-un zîmbet
identic, vag, nostalgic și evident cam nîng —
stare în care cuvintele sînt de prisos. Se îm-
brățisaseră. Se mingăliseră.

Acum, Ion Carp simți deodată că are pe chip
exact același zîmbet. Ideea îi surise, și bucuria
îi făcu să așeze peste zîmbetul cel dintîi încă
unul, era tot un zîmbet și un suris și privi liniș-
tă el, locul unde se cubrîsese aseră Tatiana, și dori
să se-nîmple o mică minune — ea să apară
brusc, să se intrupeze din gîndul lui, s-o sîrute
și să se birjonească amîndoi ca niște nebuni.

Atunci sună soneria de la intrare și el se
duse, surzînd, să deschidă.

În fata ușii stătea o blondă în mîlă,
văzînd chipul radio al bărbatului din prag,
probabil plăcut surprins și numai foarte puțin
irritat, blondă își așeză și ea un zîmbet de zile
mari pe obraz și aproape că nu chiochi.

— Pe cine căutați?, se interesă respectuos Ion
Carp, străduindu-se fără folos să-și recapete ex-
presa obsesivă.

— Pe dumneavoastră, probabil, veni răspunsul,
numai miere de mai. Sînteți Ion Carp?

— Exact.

— Atunci voi intra.

— Și intra, avînd grijă să închidă cu atenție usa.
Luat prin surprindere, Ion Carp nu izbuti să-și
revină în primele clipe. Se uita cam năuc la ea,
scotocindu-și memoria. Nu știa, cum se spune,
„de unde s-o ia”. Conchise că n-o văzuse în via-
ța lui și totuși se deschise gura s-o întrebă ce
și cum, cînd blondă îl ceru un... scaun sau un
taburet.

— Aici? În hol? I, făcu el perplex. Dar po-
tîți înăuntru...

— Întîi aici, rise ea cu poftă. Pe urmă...

— Și nu mai stătea o blondă în mîlă, „pe urmă”,
Ion Carp se execută din cea mai nevinovată po-
ziție. Îi aduse un taburet din bucătărie.

Blonda scoase din poșeta unașă un registru
gros, se urcă pe taburet, începu să citească in-
dexul de pe contorul electric, și tot misterul se
lămurî.

— Asta era I, exclamă Ion Carp, bucuros că
scapă atît de ușor de o treabă pe care o bănuise
cam necurat.

— Și sursele din nou, împăcat.

Între timp blondă coborise de pe taburet și,
scrijîndu-și registrul pe genunchiul dezoșol, în-
tr-o poziție absolut incomodă, începu să facă
socoteli pe contrapagină.

— Dar poțîți înăuntru, se revoltă Ion Carp,
luată loc la masă, nu vă chinuți așa...

Instalată la masa din sufragerie, cum ar fi
făcî-n față cu hîrtiile ingineresti ale lui Ion
Carp, blondă termină socoteli. Îi întrebă dacă
are în casă atîția bani, el zise că are, ea întocmi

chitanța, el plăti, ea îi dădu foarte corect restul,
după care se așternu o liniște neplăcută, cerînd
insistent — liniște asta — s-o umple cineva cu
ceva.

Intuiția femeiască a blondel călăuzi și de data
asta, ca de atîtea ori în istorie, energia bărbă-
tească a lui Ion Carp.

— Nu-mi mai simt picioarele, zise și încercă
și o glumă — din zece litfuri, unsprezece nu
funcționează. Cred că-am urcat cincizeci de etaje,
adăugă, și, ca și cum el n-ar fi crezut-o, își în-
tinse pe sub masă picioarele, masîndu-și între
timp pulpele într-un mod mai mult decît de-
cent.

Ce-i al ei era al ei — frumusețe. Își zise cu
compasiune Ion Carp, vreo douăzeci și cinci de
ani, nu mai mult, sîraca de ea. Fără să vrea

Spiru Vergulescu : „Portret (sus) ;
„Casa lui Udrishte Năsturel (jos)”

Spiru Vergulescu : „Portret (sus) ;
„Casa lui Udrishte Năsturel (jos)”

Cintec

In memoria lui Cornel Coman

Pe albeie cîmpuri nu vom mai vedea
Oștile de flori cum se bate ?

Și înaintînd pe riuri de plopi
Întîlni-ne vom în eternitate ?

Glas am auzit, plîns și huiet groaznic
Înăuntru meu.

Îpîțul căzu ca firul cu plumb
Peste pieptul greu.

Mina de pămînt ce-și închipuia
Că te ia, te duce

Stînce-acea lumină din ochii de foc
Și clipirea dulce.

Pe albeie cîmpuri, în negrele circuri
Vezi-l cum te cătu

Craul soarelui și acele flori
Cu oștirea toată.

Ioana Diaconescu

urmări mișcarea picioarelor ei, așa cum orice
obiect în mișcare atrage privirea — și remarcă
imediat că avea gînele ușor umflăte de atîta
alergătură. I se făcu nu știu cum de ea și-o
trebă sărîlor dacă vrea o cafea. Blonda acceptă
— plăcere —

— El aduse ibricul din bucătărie, era rece, dar
ness-ul se poate bea și așa, scoase două ceșcuțe
dintr-un dulăpior și o servi.

— Dacă n-aveți nimic împotriva, zise ea cumva
trist și cumva prietenește și scoase din poșetă și
puse pe masă o sticlă sigilată, pîntecoasă, de
LICHIOR DE CACAO. Oamenii aștia I, mai spu-
se. Aproape că mi-au dat-o cu sîla. Și de ce ?
Nu avuseseră bani data trecută și nu le-am
tocmit ordi de închidere, înțelegiți ?, ar fi avut
ce alerga pînă să-l brașeze la loc...

Ion Carp nu văzu nici o primelidie nici în sticla
pîntecoasă, nici în picioarele obosite ale blondel
și nici în zulfii ei platinăți. Chiar că sînt plati-
nați — socotea Ion Carp, și descoperirea asta îl
înălță și mai mult, pentru că respinse înțel-
deana tot ce vedea neatural, contrafăcut, arti-
ficial.

După jumătate de oră, Ion Carp nefîind băutor,
se tutuiou.

— Cum te cheamă ?, vru el să stie.
— Electra, veni răspunsul. Idiotele de părinti I
Măcar să-și fi închipuit cum am să umblu cu
numele asta prin lume, să-mi arăt pe la toate

ușile legitimității de serviciu de la... electricitate I

Dar asta e. Sînt Electra de la electricitate.

— Si imediat dori să știe dacă Ion Carp este că-
sătorit.

— Atunci se petrecu un lucru ciudat. Ion Carp,
bînisor ametit, se simți atît de departe de insti-
tuția căsătoriei, încît dădu un răspuns criptic.

— Am fost căsătorit, pronunță el apăsător și rar,
mai sînt încă și nu mai sînt.

— Ești de groază, făcu Electra rîzînd. Deși e
foarte original spus, te rog să mă crezi că nu
înțeleg nimic. Așa or fi, uneori, cuvintele, parcă
anume spuse să nu le înțelegi.

— De ce ?, rise și el. E foarte clar. Exact ca-n
povestea cu apa și vinul.

— N-o știu. Spune-o repede. Îmi place să te
ascult. Dar, iartă-mă, înainte de asta, îmi dai
voie să-mi scoți pantofii ? Mă string îngrozitor.

— Ion Carp nu văzu nici o primelidie în dorința
— atît de justificată — a blondel să-și dea jos
pantofii. Și spuse povestea.

— Era un om care zicea așa — cînd am apă,
beau vin, cînd nu am apă, beau apă. Întrebarea
e — ce meserie avea omul ăsta ?

— Nu mă taie capul, rise îmbujorată Electra,
tîrînd din nou în pahare. Explică-mi tu.

— E clar că precizînd ce-și permite să bea,
omul cu pricina se referea la bunăstarea lui, le-
gată binecîntele de profesie. Ce profesie putea
el să aibă, atît de legată de apă ? Pescar, mar-
gar, pompiier ? Omul era morar la o moară de
apă. Cînd avea apă la moară și, deci, afacerile
îi mergeau din plin, își permitea să bea vin.
Cînd apă avea și, și moara nu mergea, iar el tră-
gea mîla de coadă, era nevoit să bea... apă I Nu
e clar ?

— Ești formidabil I, decretă Electra, că și cum
Ion Carp ar fi fost autorul povestii. Mai poveste-
ște-mi ceva.

— Atunci sună strident și neplăcut și neavenit te-
lefonul, instalat într-un ungher al sufrageriei.
Era ca un musafir nepoftit.

— Ion Carp se ridică și pîși bătos într-acolo, for-
mulîndu-și în mintea încetosată de LICHIORUL
DE CACAO nu atît cuvintele, cît tonul pe care
avea să vorbească.

Conversația Electrei era plăcută și vîloasă și
antrenantă, depășînd, tot mai des, capacitatea lui
Ion Carp de a avea replică. Nu pentru că ar fi
fost inferior ei sau idiot. Era beat.

În clipa în care închise ușa după ea,
clinchetului vâlel îl făcu să aibă conștiin-
ța, penibil de clar, a intrusului ade-
văr. Se trezi ca prin minune și se re-
voltă — împotriva convingerilor sale temeinice
și împotriva sa însuși. Cumva dilematică, re-
volta asta trebuia îndreptată pe un singur făgăș,
alături, simțea, era pe punctul să facă un
scurt-circuit în cap, să-și la cîmpii.

În locuință, începînd din hol și sfîrșind cu su-
frageria bine aerisită — lăsase fereastra și așa
balconului larg deschise —, prezența Electrei se
simțea pretutîndeni printr-un miros specific și
persistent. Îi întorcea stomacul pe dos mirosul
ăsta, asemănător cu aerul dintr-un autobuz arhi-
plin de trupuri încinse cîle peste grămada.

Nu-și dădea seama de unde vine. Se adulmea
pe el însuși și pricepu. Era pătruns de ea în
toți porii.

Se viri sub duș și se frecă îndelung cu bure-
tele, folosînd detergenți în loc de săpun, ca și
cum ar fi umblat cu niște substanțe toxice. Se
șterse cu prosopul. Învinundu-și pielea după
care spălă și prosopul cu detergenți și-l scoase
pe balcon, la uscat. Sînd în plin soare și ră-
vășîndu-și întruna părul ud, sesiză din nou mi-
reșma aceea afurisită învîluindu-l și avu, o
clipă, sentimentul nepuștii și al zădărnicii.

Cum ar putea totuși să sară peste proșta lui
umbră ? ! Zîmbi răutăcios. Omisese ceva.

Întră din nou sub duș și, sînd ghemuit în
cadă, lăsînd șuvoiul de apă fierbinte să-și sfi-
chiuiască umerii, își spălă meticuloș lenjeria.
Se-nclină peste mijloc cu alt prosop, scoase totul
pe balcon și-și luă din dulăpior din dormitor
(unde intră repede și își pe virtuti, ca și cum
n-ar fi fost singur în casă) șlipul vechi și decolorat
și scortos. Ațiră pe sîrmă și celălalt prosop.

Preparîndu-și o cafea în bucătărie, se certă la
cîrțile cu el însuși, pe un ton artăgios, maimu-
rîndu-se și folosînd persoana a treia. „Ca să
vezi unde era bărbatul drăcl exemplar !”, își
zicea. „Marele amoretz I Marele aventurier I” Cînd
să lasă din bucătărie, privirea îl căzu pe ceștiile
celelalte, din care băuse cafea cu ea. Buza uneia
era plină de roșul ei de buze. Drăcuț și le spălă
pe-ndelete, le șterse și le puse la locul lor, în
dulăpiorul din sufragerie.

Sicilic de atîngerea șlipului scortos, cercetă iri-
tat încăperea și constată disperat că și mîncîu
persista. Era douăsprezece și jumătate. Tatiana
venea acasă la două.

Aduse mătura, cirpa de praț și începu altă cu-
rățenie „generală”, cu atît mai lipsit de speran-
ță, cu cît totul era perfect curat după robo-
tația lor din ajun. Mătura nu strîngea absolut
nimic, nici un fir de praț, nici o scamă. Mobila
leuca cu un fel de perfidie provocatoare, ca și
cum i-ar fi zis „tot degeaba, n-ai ce să-mi
faci !”.

„Atît de simplu ? ! Să fie posibil într-adevăr
atît de simplu ? Așa, ceodată, dînt-un foc, ai
cunoscut-o, te-a cunoscut ?” se întrebă obsesiv
în timp ce lustruia masa cu cirpa, auzînd în acea
lăși timp — ca un fel de fundă — schimbînd lor
de cuvînte, în hol, înainte de a făcîni yala.

„Ti se întimplă adesea ?, o întrebăse.

„Adesea — ce ?”, îl sfredelise ea cu privirea,
îndesîndu-și registrul solos în poșetă.

„Așa, ca acum”.

„De obicei îmi deschid gospodinele”.

„De obicei ?”

„I-hi, confirmase meditativ, zîmbînd în felul
acela special în care zîmbește femeile propriilor
amintiri. Cu unele excepții”.

„Cam cu cîte excepții, așa, pe zi ?”, insistase
el răutăcios.

Antologia «Luceafărul»

„Poezia Luciei Negoită are o vitalitate remarcabilă, care e departe de exuberanță, de vivacitate frivolă... E un lucru care evidențiază refuzul confortului și, în egală măsură, o gravă asunare a exigențelor pe care talentul le impune.”

DANIEL DIMITRIU

„Prea puține din locurile comune ale lirismului feminin pot fi întâlnite în poezia Luciei Negoită.”

DINU FLĂMÂND

„Lucia Negoită trăiește din prospețimea percepțiilor, din puterea de figuratie într-un deja conturat spațiu al confesiunii, tulburător prin concretețe și ingenuitate, prin amestecul specific al sensualității cu reflexivitatea.”

RADU SĂPLĂCAN

Lucia negoită

Altfel cum

Cît de săracă, mă îmbrăcasem în trup
în haina necusută a singelui aprins
cît de săracă m-am aflat
mă îmbrăcasem în trup...

Nici o absență la apel
cîntecul de leagăn pus la megafon desigur, la maximum,
emoțiile noastre la persoana intii plural
turnul parașutistilor face semn, mă strigă
cu vocea răgușită, plină de tandrețe
„viens, viens, ma brune”.

Viețile altora dau buzna în cameră
prin lentilele curcubeului fabricat ad-hoc
fie că spală trotuarul de la abator
cămășă purpurie a soldatului — totuna

cît de săracă... am știut vrodată
vremea mărgăritei de munte
a cimbului uscat în albiș vechi
a viei ca o mpărălă de Bizanț
cu coapse-nguste și brățări la glezne

acum fraternitatea asta nu are nevoie
nici măcar de proba singelui, de picătura simbolică
altfel cum aș fi ghicit
că fetița cu părul strîns
ce-mi poartă numele
(acolo, la serbarea sfîrșitului de an)
a și auzit plînsul copilului pe care-l va naște
do, do, chiar atunci cînd a luat lingurița încărcată
din tortul cu frișcă.

Un sfert de secol de singurătate

Aproape veselă, feroce și tandră
arunc pietricele în lacul zdrențuit
„asa arată sfertul meu de secol
de singurătate
plin cu intîmplări și dovezi ambulante
moartea fratelui meu cu o zi înainte de terminarea
piciorul rupt în zăpada groasă de-un deget
grămada de tablouri cumpărate din banii pe-o carte
camera mirosind a lapte mult proaspăt
în care nu voi intra cu tine niciodată...”

aproape veselă, cu pletele frunzei în miini
ea are inimi mai multe,
care cîntă intii
cea molatecă, cea reavănă, cea înepătoare ?
și carnea secundă frîntă în două
pe cearcănel sinului
pe înculețoarea genții verzi,
sărutul pe gură al zilei cu noaptea,

aproape veselă și fără fard
în bluză ușoară, în sandalele ieftine
de parcă-nadins uneltesc să nu-ți plac
arunc pietricele în lacul zdrențuit
cît să amin plînsul în hohote
cît să mă scutur de semințele gata de incolțire
cît să conjur, amintirea ce va să vină
„nu mă trăda cu primul venit”.

Fărimiturile zilei

Nimic mai simplu
să facem economii de vorbe
se poartă penuria, doamna asta en vogue
pistruiată și băiețoasă ;

scriu în jurnalul meu
în drum spre Rona de sus
printre căutători de păduri din Maramureș ;
„industria de blue-jeans mereu înfloritoare”.

la bilci copilul mă învață semnalele electrice
contactele magice au gust de limonadă verde
(profesor bun, elev nepregătit)

și pe deasupra chipul meu nemilos
lingă minzul din rezervație
și teancul de cărți cu poemele prietenilor
necitate, val, pină la capăt.

Mai viu e trupul plîns sau cel ce plînge

La apa trupului stau și plîng
ochiul carnivor mă sfîșie fără să sînger
mai viu e trupul plîns sau cel ce plînge ?

La apa trupului... ținînd în brațe
zălogul risipit pe umbra lunecoasă
a unei răni uscate ca o hartă veche
mai viu e trupul plîns nu cel ce plînge.

tăcut adună idolul candorii zdrelite
în cîntecul naiv al femeii care albește pinza ;
erotica bătaie din aripi a morții.

În virful bradului

În virful bradului în virf de brad
pe Mireasă o vor urca în sicrinel
să treacă prin moartea promisă
prima oară s-ajungă la El,

În virful bradului în virf de brad
stelele vor cobori s-alinte făptura
mingiînd-o șogălnic pe la încheieturile
înepătoare ca mura,

În virful bradului în virf de brad
m-am urcat pînă creștetul mi s-a făcut rădăcină
altul munte îndălțat
cu păsări de pradă poftite la cină,

N-am mai coborît din virful bradului
din virful bradului din virf de brad
izgonită pe calea ne-nțoarsă
mirosind a negru — verde răsod,
În virful bradului, în virf de brad
pe Mireasă o vor urca în sicrinel
să treacă prin moartea promisă
prima oară pînă s-ajungă la El.

Casa din vis

Tu ai un paradis...

ce poate escunde
prelungul pîntec al salciei
decît fructul aprit ?
ungherul singuratic năpădit de căpșuni
libelula drogată cu aer curat
sau fata cu părul ud
în loc de aripi pentru un inger

aș vrea să nu fie așa
dar știu, vei pierde numărătoarea
scrisorilor de la mine, pe frunze,
numai și numai fiindcă
nepoții, copiii vor veni
să cucerească acel petec de pămînt
asta va fi cruciada lor
scrisă pe tablele terții
un petec de pămînt cu sălcii și tufe de răsură,

dar zîmbetul meu se usucă
ingîninînd casa din vis
iau copilul în brațe
— uite o macara, încă una
uite soarele dat cu ied
din nou, în gînd,
lipsită de curaj
— uite floarea de fin
e ca o sacristie.

Detaliu

Cu Johann Sebastian în cimitirul de mașini
prin rășina de fum fără memorie
o, muzica dintii cu ochiul e văzută,
limpanul a înghețat
Catedrala e întreagă
proporția de aur
locul ferestrelor
zidul iertării și al dojenii,
și cel pentru martiriu
locul făpturii
și cel pentru căință
tablele legii nu mai înțepă
ca spinul unui bătrîn tandafir
întă detaliul
detaliul culpabil
săbia fără tăiș
trecut și prezent într-o singură vale
un singur supliciu
sacul de lacrimi
legat cu grijă la gură,
detaliul, detaliul culpabil
aleile asurzite de liniște
Johann Sebastian strivit în portbagaș.

„Starea de voluptoasă și crispată visare, chemată să delimiteze (...) cadrul ideal-mitic proprie rezolvării conștiinței de sine a omului (...), iată pe scurt, formula poetică la ale cărei privilegii aspiră (...) Ștefan Ioanid”.

NICOLAE CIOBANU

„Că, uneori, cea mai rebelă imaginație corespunde simultan și fratern, celei mai disciplinate reflexivități, ne-o arată, destul de convingător, Ștefan Ioanid, poet ce promite o devenire frumoasă într-o direcție lirică mai puțin frecventată azi: cea a cîntecului euforic”.

LAURENȚIU ULICI

„...repetițiile, eliptismul, aspectul fragmentar, ca o emananță de hierofant, suitele de epitete juxtapuse dau esențe parcă extrase dintr-un circuit cu numeroase retorturi. Un aer hieratic și ascet rispește mist ter peste acest precipitat”.

DINU FLĂMÂND

„Hieratismul gesturilor particulare capdă prin efectul hipnagogic al parfumurilor rare un sens mai larg, de comportament arhetipal unde mișcarea urmărește (și nu realizează) integral repaosul, unde muzica are ca țintă (și n-o atinge niciodată) tă cerea”.

DAN LAURENȚIU

Ștefan ioanid

Mimesis

Urișele
flori galbene, plutitoare
și cu cămea
adinc încarcerată
— răsuflarea
lor ca un bici.
Pe obrazul
indiferent al dupămieții.

Grație și oroare

În memoriam Emil Botta

Aburește ființa ca o piele
pe discul fulgerător
al cuvîntului

(în imbinarea
obscură a semnelor sale
toate lucrurile au fost
cuprinse. Și zbuciumul
acesta în care întirzii își arde
ochii — ca o mătase
îritoare. Ca o pinză

cutezătoare peste țara
fericită a mădurelor tale.
Ca o sulță — Ea

traversează
luminșuri. Miresme.
Ca o sulță prin toate
numirile

Și se oprește
la tine, sub coasta
a șaptea, spintecătoarea.

O, subtilă
oroare! Toată în lacrimii Tu
nu te mai poți naște decît
în locul celui care
acum

Se întunecă. El
își poartă sfiala pe umeri. Surisul
hermetic. Năruit.

În truda poruncii sale stă
ca imaginea lucrului
în chiar lucrul
ce-o zămislește).

Cu taina
sa dreptă se imotrivește.
Te privește în față.
Așa cum stă

la marginea Ta
ca la marginea mării stă.

Peste valurile mărunte
cuvîntul său
ca un prunc

luminează din taina etherului.

Discurs asupra metodei

Nu te teme, nu toate cuvintele
sînt ucigătoare, ele

spală dășumeaus,
fac un pas înainte, se deschide
la țapi nasturii, picior
peste picior

cu triada
singelui în gură, desnădăjduite
din greșeală, fericite
prin profesie,

ca o gură

care știe să ridă
prea bine, care știe,
neîncetat, în picioare,
să-și aștepte
cofeaua, țigara, iubita
în săritura spectaculoasă a nopții.

Chiar și tu
cu miințe-n ele, pînă
la coate. Gospodărește.
Dar, vai!

degetele tale
s-ar putea să ajungă pînă
la Ieronim în chiliia sa — cîntînd
dintr-o carte (care nu există!)

Ci leul,
în somnu-i extatic,
el știe

prea bine privirea surfătoare
și nedumerită a sfîntului
spre grădina

punîndu-și
monotona și ferocea întrebare:
Acest roi de albine
deasupra rozamei!

cu acest roi de albine
deasupra
cuibului de rozamei

Desene de Raluca Grigorcea

Poveste (fragment)

Albina
în singurătatea legii
sale — se întreabă legea
se întreabă

albina
cine piere alături
în imbiatoarea curții
te imbie cu paradisul
cu o sprintenă grabă. (Am

dormit atita
și ce al nostru părea
se îndepărtează de sine).

Și iartă-ne
doamne! coboară
Albina-Ioanul și zice

coboară
Albina și zice
Ioanul Acuma Cel Singur
din mijlocul
sommului suindu-și pe munte
povara buimacă.

Epilog

Ce poveste, Prospero!
Spiritul
tău poate acum atesta
solidarității strălucitoare,
abilității

fără seamăn,
o cumplită
îndoialnică morală în dosul
acestei povești inexplicabile.

dar eu am văzut-o!
acolo sub frunzele
și potirele tainice
șoptindu-ți

de dragoste
că viața
ta totuși trece
dincolo de semnele muritoare.

Anamnesis

Fumul, de pe coline, totdeauna pur.

Dan David

după propria mărturisire, Dan David este autorul a șapte volume, patru de poezie, trei de proză...

"Dan David e-a născut în anul 1952, în comuna Berteza, județul Brașov. Până la vârsta de 26 de ani, el a fost rind pe rind: globar, văcar, măcinător, mecanic, muncitor necalificat, miner, lăcătuș de mină, lăcătuș de țesătorie, primitor-distribuator, șef de depozit, tehnician, electrician acumulatoare, profesor și învățător suplimentar, ghidajist la bălăne și la bălănele de apă...

Să fi dăscălit și să scrie, să scrie și să scrie, să scrie și să scrie... Să fi dăscălit și să scrie, să scrie și să scrie, să scrie și să scrie...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

"Genul al eșecului" intitulat de toate pentru că nu a știut până acum să-și regizeze ieșirea în lume, citind la oricare cenușă dispus să-l programeze să citească, oferind spre publicare poeme și proze tuturor revistelor, mergând pe la toate editurile și uitând să nu revină pe unele...

valeriu bucuroiu

Cind fluturi...

Omda poartă ochelari de soare Și trece în cadență peste frunze Cind nimeni nu-nvărește să acuze Se merge din eroare în eroare.

Iși lasă pletele băloase să atîrne Printre covrigii mugurilor sporți. De luni, cînd iese luna, pînă marți Rămîne cerul sprijinit în birne.

Se spală de păcate ca muzica lenebră Pe o cascadă văruită prost Făcînd din ghioțînă adăpost Cînd fluturi se tocesc albiți de febră.

Destin

Pătrund în tainele nimicului și văd Cum aripa luminii se destramă Peste ingusta lumii panoramă Rămăasă fără singe-n calapod.

Constat că înomicii s-au retras. De pe colinele umite Coboară-n haos ciriduri de termite Că se lereș la fiecare pas.

Ascundem universu-n paranteze De teamă că un fir de praț Dormind cu fața la cerșaf N-avu elan să meditez.

Cerbi păgîni

Tempul lenevea ca-ntr-o solemnă mișă Cînd liliacul nopții scutură Aripa lui de intinerig grea În grota cu pereți tăcuți de clișă.

Aeru-și sulfo în miini de frig Cînd stalactite-ntrig orbeau sub apă Și foamea pregătea să-ncepă Asaltul peste-al morții mare dig.

Ca să-și amine-n taină suferința Aprinde dintr-un foc peltic Ca gestul unui jalnic inamic

Ce și-ai uitat de spaimă parola și credința.

Și-n palida lumină-ncepe-acum Să dăltăsească pe-un perete lins Cu mină îndărătnică de sfîș

Un cerb plînd prin ierburii reci de fum.

Și se umpleau pereții de cerbi păgîni Înarmurii sub gheara stîncii. Se minunau bărbății, femeile și pruncii: Atita pradă să le cadă-n miini!

S-arunc nedumerirea

În lina întia mi-l hărăzîi să fiu Să iau în piept erorile sudimei Dogoarea-nvinețită în dosul greu al palmei Ce-ar șuiera spre mine fără griu.

De-aci se vede totul sau nimic Nevroza punilor dospind în gest - Spectacol trist ca un incest, - Vertebră nechezind sub pragul inamic.

Și sus pe-o stîncă aspiră vreau s-ajung S-arunc nedumerirea la piciora, Să pot opri a uraganului turbare, Cu lacrimi să nu știu ca să mă plîng.

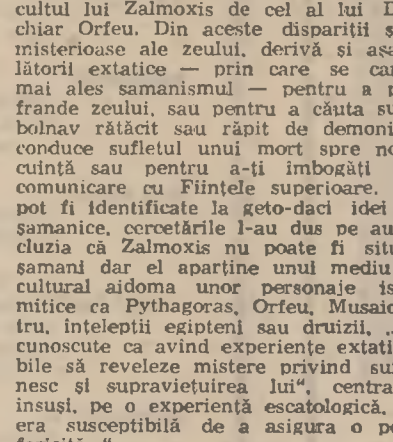
Valori arhetipale ale culturii românești

Cînd a apărut pentru prima dată în lumea franceză (Payot, Paris 1970), cartea lui Mircea Eliade - De la Zalmoxis la Gheorghiu Iancu care, după cum arată subtitlul însuși, cuprinde Studii comparative despre religii și folclorul dacic, a provocat unele controverse în publicistica românească...

În Esuri de filosofia literaturii și artei, Editura Eminescu 1980). Trebuie să mai subliniez însă unele idei. Grota sau locuința subterană în care se retrage zeul are un caracter ritual și simbolic - prin katabasis sau descensus ad inferos, se urmărește îndeplinirea unui ritual inițiativ; în esență este vorba de o moarte inițiativă spre a putea întemeia un nou mod de existență. Tema ca atare este foarte răspîndită la indienii, persii, grecii (ocultarea - dispariția și epifania - reapariția lui Dionysos), în legendele creștine (grota de la Bethlehem) etc. Grota reprezintă un spațiu sacru, o imago mundi, o altă lume dar și un izvor de regenerare a lumii existente. Tocmai de aceea, prin autori apropiați cultului lui Zalmoxis de cel al lui Dionysos și chiar Orfeu. Din aceste dispariții și reapariții misterioase ale zeului, derivă și așa-zisele călătorii extatice - prin care se caracterizează mai ales samanismul - pentru a prezenta o serie de aspecte constitutive ale Mioriei, mai precis ale „preistoriei” baladei. Dar obiectia sa, argumentată, convingătoare, vizează o anumită insensibilitate față de valoarea poetică excepțională a baladei, reducerea semnificației ei la o „preistorie” folclorică - atitudinile, ritualurile, credințele ce au precedat-o. Înșiși circulația ei largă în medii nepastorale probează autenticitatea sa valoare umană, caracterul ei general românesc, care emotează ca și nici o altă suflătură populară, ceea ce explică „adeziunea totală și spontană a poporului român la frumusețile poetice și la simbolismul cu implicaiile rituale sau speculative, ale baladei”. Ceea ce justifică aprecierea multor autori moderni care ridică Mioria la rangul de „arhetip al spiritualității populare românești”.

Gheorghe Răducanu: „Iarnă”

Gheorghe Răducanu: „Veneția”

versuluna românească a acestui lucrări care, după cum scrie acad. Em. Căndrache în Cuvînt înainte, încearcă să precizeze geneza, dimensiunile și semnificația originară a unor dintre fenomenele ce au apărut în zona românească a lumii, subliniind atât corelarea lor cu fenomenele similare, proprii altor zone geografice, cit și vechimea lor, fenomene ce constituie nu o dată, dovezi, desigur, indirecte, dar nu mai puțin arătătoare, ale unei continuități ce nu a fost suficient cunoscută și apreciată de istoricii români și străini”.

Ma importantă însă decît această experiență este decît sacrificiul mesagerului este semnificația acordată suflului în tehnica terapeutică sau în conservarea integrității ființei umane („după tradiții consemnate de Platon), astfel încît „eroul civilizator” devine concomitent ceea ce am putea numi „erou spiritualizator”, un inteligent de factură orfeică, simbolizînd genul geto-dacilor, ael fond autohton de valori și credințe deosebite, „revoltă” și drept la existență vorba Lucian Blaga. Prin multitudinea de simboluri pe care le intruchipează, Zalmoxis „a regăsit în cultura română modernă prestigii pierdute în generații, pentru a profane evenimentul nefecit al morții în „nuntă mistică”, asociindu-i elementele naturii la un spectacol feeric de proporții cosmice! Nici teama sau dispararea existențială a morții și nici cultura nihilistă a morții nu-i îmboldesc cugetul permițîndu-i să trîntească asupra poporului său destin ci țării moarte tînesc din adîncuri de istorie, din cumpătul răstîrșit a destinului său istorico-geografic, din statornică existență în spațiul carpațo-dunărean. „Nu alfel au reacționat românii, ca și alte popoare ale Europei orientale, în fața invaziilor și catastrofelor istorice. Ceea ce am numit în

Lectura poeziei

după Lampa lui Diogene (1970), Poezie și modă poetică (1972) și Orfeu și tentația realului (1974), noua carte de interpretări literare semnată de Ștefan Aug. Doinaș permite configurarea unei viziuni de ansamblu asupra acestui sistem de lectură. Îndelung familiarizat cu Capodopera, cristalizîndu-și viziunile poetice într-un limbaj rece savant, dar fără pedanterie, și orgolios ca măsură, turnat într-o armătură de referințe culturale solide (pentru care Grund-ul germanic elimină eflorescențele stilistice-esistice ale formației intelectuale „catalizate” de spiritul francez, în favoarea impresiei „fondate” pe sistem filosofic și estetic și petrecută într-un stil conceptualizat, cenzurînd fervelele oraliității), Ștefan Aug. Doinaș practică o adevărată pedagogică a lecturii. Totul este aici elaborare, re-prezentare, demonstrație și voință de sistem; se merge direct în inima textului, pe baza unui gust sigur, ce nu refuză ludicul armonios, dar pentru care esențială este obsesia limbajului poetic, tentația limitelor acestuia, prin abordările din perspectivă psihologică, unde tematismul se confundă cu simbolgia, istoricul se subsumează esteticii, iar superior, metoda fenomenologică permițînd ațutul esențelor infratectuale, totul în numele unei fascinații a Semnelor personalității creatoare. Lectura lui Ștefan Aug. Doinaș este un aparat demonstrativ perfect asamblat, de o coerență supărătoare, clar, pentru un spirit ce apetență la plurisemia speculativă și detectările sintactice, formulele întotdeauna revelatoare, „subsolul” paginii este pigmentat neostentativ, dar ferm, cu nume de răsunet, ce sufoacă ab initio vagul și divagația critică. „Mi se pare discutabil că actual critic autentic nu poate fi decît expresia fidelă a unei personalități critice, a unui creator în persoana căruia cultura filosofică, artistică și literară, gustul estetic, intuiția valorilor și demersul metodologic converg, toate, pentru a impune o nouă viziune critică asupra unei opere.” Este un titlu de lectură care se vădește pertinentă în special dogoarea poetică de cultură, implicînd adică, fie o personalitate complexă, interesată în poezie de spirit și nu de narcisism fals-imbătătoare, fie de un sistem de referințe ideatice, în cadrul căruia textul abordat să capete atribuțiile generalului, al eternelui poetic (poezia însăși a lui Doinaș, nu este astfel). Capitolul Despre modă poetică din Poezie și modă poetică, capitolele Poetica și miturile și Fragmente teoretice, ca și cel ce se numește Orfeu și tentația realului, și, în fine, Esen asupra poeziei lui Lucian Blaga din Lectura poeziei, alături de studiile pe teme specifice Traduceri, - dau

seama în chipul cel mai pregnant de validitate celor afirmate mai sus. Nucleul primar al acestui sistem poetic și interpretativ este, cum spuneam, Limbajul și aventura sa de cunoaștere pe calea ontologicului poetic. Natura profund spirituală a poeziei adevărate, datele sale de inițiere, natura sa ludică și translogica emoționalului, rostul artificialului în organizarea preemională a discursului poetic, bogatele referințe la lumea romantică germană, raportul dintre limbaj ca autoritate a realului și poet ca autoritate a limbajului, sau ca sclav al acestuia, problema transunerii corurilor poetice universale în românește, problema înstrăinării de limbaj, nu alienării acestuia direct sau invers proporțional cu penanța poetului, rostul taumaturgic sau maldav al limbajului, statutul cosmic-armonios ori destructiv și autoînhiilant, al acestuia, s.a.m.d., - toate tin de această fundamentală și pe deplin fecundă obsesie a Rostii poetice. Astfel, Lectura poeziei se va orienta cu precădere spre universurile dominate de voința întemeierii mitice a realului prin dominantă expresiei de sine ca limbaj ontologic, prin poetica misterului și a spunerii înfățișate (la Blaga), către lumile poetice unde „moala faber” devine „moala ludens”, lexical „participind” la lumea concretă și unde „textul-jucărie” și „textul-organism” compun contextul originar al voinței poetice (Ludicul-vector principal al poeziei argehezene, dublat aici, teoretic, de eseul Despre joc și jucării), către forma fidei simplificată a emoționalului și tipare poetice pentru care redundanța acordă tensiunea lirică la magia verbală a descintelor (Despre poezia lui Zaharia Stancu), către limbajul ce acoperă o dramă - „descriptivul devine un alibi al conflictului psihic” (Insemnări despre poezia lui Al. Philippide), către limbajul ca proiectie comică, unde peisajul natural este „un alibi pentru peisajul istoric-moral” (la Geo Bogza), către elaborarea picturală a discursului poetic, ce maschează de fapt un lirism sapiențial (la Radu Bourbanu), către limbajul pentru care artifizialul major este substanța lirică (Eta Boeriu) sau „propensiunea spre imaginea critică” (Marcel Gavfon), către poezie pentru care cuvintele devin sume - „depozitare” ale unui trecut extompat (Dominic Stanca), către o „retorică a limbajului auzial” (A. E. Baconsky) sau o „ritorie muzicală” (Mihail Micu), către poezia unui „demon jucăuș” (la Ion Horea), către limbajul poetic edificat pe baza unui fundamental „divort dintre real și imaginar” (la Nichita Stănescu) sau unde rostirea edifică, prin „propensiunea spre mit” o adevărată „viziune curtenescă a realului” (la Florin Măruț), către performanțele prozodice impecabile, „circumscriind ceremonios o realitate enigmatică” (Mircea Ciobanu) sau către alchimii verbale (Mihail Ursachi), către „o voluptate insatiabilă a vocalicului” (la Emil Brumaru) sau către recitarea viziunii lirice prin recuperarea procedurilor tradiționale (Gheorghe Pitul), către forme poetice care nu zăduiesc limbajul dar manipulează „delicat mari energii interioare” (Marius Robescu) sau pentru care risipele verbale dispar în favoarea transparențizării (Doinaș Tudoran), către lirismul „limbajului figurat apare, cu necesitate ca limbaj prim, ca limbaj prin excelență” (Mircea Dinescu). La fel, se va urmări impulsionul originar al rostirii energice daimonice, însumînd temele morții și rapacității universale, însingurării și grandorii și elanul vertical al poeziei, muzicienii, artiștii și condiția dirambului), sau Cuvîntul și Realul fixind o „mitologie a lucrurilor” care „manifestă o prioritate față de constință (la Jorge Guillen), fascinația simbolurilor și elanul către o zonă mitico-magică, primordiale limbaj de tip sever-clasicalist (la Wolf Aichelburg) sau se va citi într-o triplă manieră (ca poetizare a unui tip literar tradițional, ca metaforă a destinului poetic și ca rătăcire în esența autoconstituirii demersului liric) poemul Travelling al lui Mihail Hambruc, și fi urmărită triada mitico-istoric-natural în heraldică și limbajul de la Mirodrag Pavlovici sau trecerea poeziei lui Pierre Oster-Soussouev de la lirica momentului metaforizat, la cea de anvergură iminică. Și tot de domeniul capacității limbajului, anume de transfigurarea elementelor din fondul folcloric, tine și analiza evoluției lirice a acestui fenomen, în Poezii românești și folclorul; sau cercetarea evoluției spiritului traducerii la noi de la conceptiile lui Asachi și pînă la Divina Comedie a Etei Boeriu (Limba română - organ al poeziei universale).

Dincolo de acestea, însă, evident că pilonii ce susțin arhitectura cărții de față îl constituie Esul asupra poeziei lui Lucian Blaga și structura esențială a unui studiu neîncheiat (încă, sperăm) - despre Tragic și demonic. Fundamentată polemic (la Blaga) și morfologică în domeniul genezei și al morfologiei culturii, ca singurele răspunzătoare de poezia sa (sau... invers) înseamnă a neglija atât rolul biografiei istorice, ca atare... cit și rolul biografiei spirituale a scriitorului și poeziei, „ceretăreați” dintre filosofie și poezie), „ceretăreați” opera poetică biogenică, și de la stabilirea unui „prag” - anul 1930 - de la care începe adevărata sistematizare a gândirii filologice, urmind ca zonele spirituale ale volumului de pînă la La curțile dorului (1938) și Nebunul pe trepte (1948) să fie abordate nu pe baza ideilor ulterioare elaborării, ci pe baza cunoașterii elementelor de cultură ce se întrepătrund cu energia lirică. Aceste elemente sînt: Goethe, expresionismul, psihologia abisală și morfologia culturii. Rînd pe rînd aceste patru elemente vor fi delectate în infrastructura textelor: fenomenul originar, anagismul nucleic de tin de natura de homo duplex a poetului, tehnica trecerii spre absolut, „apocaliptic” (devenit mister), eternul feminin, scenariul cosmic (agonia universală), absența miraculosului și efectele sale, degradarea transumanțială a naturii faustice, egal asimilată în tradiție. Ontologia poetică a satului, Personajul folcloric, Principiul conservării enigmatice și întemeierea mitică a realului vor sublinia caracterul deja programatic al acestui sistem poetic, pentru că „Semnătura” și vestirea. Cîteva motive primordiale (invenția autobiograficului începînd cu Nebunul pe trepte, heracleismul, germinția, încreutul, somnul) și „Vera singelia” („suprema instalare a biograficului” în erotul ardent, cu cristalizări estetizant-contemplative, din poemele ultimilor ani) și „Veneția” (tematizînd nucleul biogenic, peramental și spiritual al poeziei lui Blaga, și modul organic de întrepătrundere a acestora, Capitolele XI (Poeticul și filosoficul), XII (Poetica implicată - procede) și XIII (Poetica explicită - înțercerea și cuvîntul) fundamentază, în nivelul întreprinderii și al sințezelor, observațiile anterioare, urmărind valențele actului liric ca act de cunoaștere, imagismul primelor volume (care pentru Ștefan Aug. Doinaș „nu are nimic comun cu impresionismul”, idee convingătoare argumentată) și scenariul ideatic de mai tîrziu, unde ca la Așchii, expresia demotivativă nu sufocă lirismul ci îl vivifică. Deși conștientement excesiv, esul asupra poeziei lui Blaga are o osatură de rară armonie, subtilitatea persuasivă fiind la tot pasul sprijinită pe o serioasă cunoaștere a temeiilor de ordin teoretic pe care se edifică această poezie de senzorium și esențialitate spirituală totodată. Implicat, fervelele demonstrative ale esului despre poezia lui Blaga se vor întîlni în discuție, de certă pregnant și justite orientativă, despre Tragic și demonic, unde același Goethe, filtrat prin teoriile biogene de filosofia culturală, va arăta armătura întregului, alături, evident, de Nietzsche, Kierkegaard, Jaspers, Volkelt, Tillich și mai ales Max Scheller. Încă două esuri ale cărții - cel dedicat raportului dintre Blaga și Goethe pe linia teoriei „Mumel” și cel dedicat excelențului studiu despre tragic, al lui Gabriel Liiceanu, alături de aplicată la Dirambul lui Nietzsche, sprijinindu-se pe studiul de față. Dincolo de observațiile vizind abordarea fenomenului (psihologizantă, axiologică, estetică, etc.), natura angajării eroului, asupra unicității și destinului acestuia, asupra constinței tragice, a situației tragice și a Vinei, asupra raportului tragic-christic sau a antinomului ipotestizat în demonic și a forței creator-echilibrante a acestuia, - rămîne ca o finalizare a demersului de aici, pe linia evoluției de la tragic la demonic, prin potențarea celui din urmă în epocile moderne, să acorde studiului caracterul rotund de rizoare. Paideica lecturii desfășurată în această carte conferă demersului lui Ștefan Aug. Doinaș un statut de interpretare exemplară a poeziei.

ateier literar postea redacției

IANUS BIFRONS — CRAIOVA: În lipsa adresii, folosim calea tradițională, spre a vă mulțumi cu emoție pentru copiositatea scrisorilor, pentru excelențele vestiarului, spre a vă felicita pentru proiectele pe care ni le împărtășiți. Noul promovăm, de elevație și bun gust. Veți fi, desigur, alături de bază și poetul Marin Sorescu, în nobila lui strădanie de a elibera de provincialism și mediocritate venerabila „Ramură”, și, prin ea, pe autorul „Integru Parnas” craiovean. Salutăm cu bucurie această fericită perspectivă și vă dorim fiecei și tuturor succes deplin!

V. MILESCU: Dezamăgitoare, ultimele pagini, înconștient, „făcute”, dominate de programatism și de o insistență didactică. Ceva (dar nu prea mult), în „Ele cred că eu sint”.

B. HORAS: Însemnări delicate, transparente, mult prea triste, cu un frenezic deconștient al vălurilor. Cele mai bune: „Miro-suri”, „Seară la Moșsoaia”, „Spațiul albastru cu nuanțe”, „E-seu despre neliniște”.

M. COSMETTO: Multumiri pentru bunele gânduri și delicate atenții. Căci, în puținul său, el a reușit să pună pe seama, stăruind snt oarecum cerebralizate, (mai aproape de cugetare, comentariu, delirare, decât de trăire și vibrație) sau sever preluat, în miza, și să scrie, în stilul său, „Când nu era noapte”, „Rouă și cenușă”, „Ploaie

de stele”, „Viorie”, „Cinzece” II, IV, VI.

T. M. RARU: E mai bun bancu care circula, cu aceeași temă.

G. STRUNIERU: După atita vreme, ar fi fost de asteptat roade mai impinate, hotărtoare. A rămas, însă, prea mult loc pentru lucrul de obicei, să-l mi-confețional, pentru năvălita și sentimentalism ușoare, de începător etc. Totuși, citeva pagini ne tin speranțele încă treze: „Ordin de front”, „Imblinzitorul de lacrimi”, „Despre sir-

gini mal cristalizate, de bune perspective: „Martie”, „Actorie”, „Trepie”, „Tezaur”.

DIANA BĂRBU: Sinte și ecouri de autentic puritate și inefabil, printre multe altele de sentimentalism ușor, naive, miere, dar, în ansamblu, lucrurile par să evolueze spre mai bine („Întrebare și răspuns”, „N-aș vrea să fiu zăpadă”, „Ce s-a destrămat”, „Iarnă”).

G. MEREUTĂ: Lucruri înegale, dar, printre ele, citeva promisiuni: „Imi mai amintesc”, „Acolo, memoria”, „Memoria”. Să vedem.

Ioan Dania, Laurențiu Minuță, Maria, Adriana Răducanu, Gior-gia L. Selena, Carmen Fodor, D. Poporeviță, N. G. (Nucleuș), Dan-Mihail Popa, Verona Roman, Constantin Mihai, Andra Tudor, Palmira Dragoș: Pagini de început, încă sovăitoare, în care par să se audă și unele zvonuri de poezie. Să vedem ce mai urmează.

MANUSCRISE NEISCALITE: „Când niciodată”, „Atunci un-or”, „Cuvintele”, etc.; „În timp ce-mi free pleoapele”, „Eram copil”, „Dintre somn și moarte”, etc.; „Prima chemare”, „Lumină lunii”, „Moldova”, etc.; „Toamna cu dor”, „Dispariție”, „Actorie”, etc.; „Cunosc o iară”, „Ce este un om sincer”, „Trup de cenușă”, „Sufletul soa-rii”, „Visuri”, „Ochi”, „Abatere 2”, etc.; „Zodia Săgetătorului”, „Geamul”, „Inima și sufletul meu”, etc.

Gavril Băle, Ausonius, Const. Alinac, Madison Bathory, Petru Adrian, Maria Simionescu, Small Anka, I. C. Bicu, T. Bar-băroșie, Marcel Barbu, Anca Scărișescu, Const. Stamatiș, I. Polirnice, Ceva, T. R. (R. R.), Ion Bărbu, Marcel Rădoi, S. Ver-onea: Încercări de nivel modest.

Geo Dumitrescu
N. R. Manuscrise nu se inapo-lază.

ANA GRIGORE: Citeva pa-

gina ghimpată, „Despre civiliza-ție”, „Mitul ciinelui”. (Prima scriere, „Albastru lărmău” și „Doar o singură clipă”) și rez-ulțatele ar putea fi mai bune.

M. MARINICĂ: Sintem buco-roși de a vă fi putut fi de fo-los oarecum și vă mulțumim pentru vorba generoasă as-ceptind noi vestii și manuscrise.

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

gina ghimpată, „Despre civiliza-ție”, „Mitul ciinelui”. (Prima scriere, „Albastru lărmău” și „Doar o singură clipă”) și rez-ulțatele ar putea fi mai bune.

M. MARINICĂ: Sintem buco-roși de a vă fi putut fi de fo-los oarecum și vă mulțumim pentru vorba generoasă as-ceptind noi vestii și manuscrise.

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

gina ghimpată, „Despre civiliza-ție”, „Mitul ciinelui”. (Prima scriere, „Albastru lărmău” și „Doar o singură clipă”) și rez-ulțatele ar putea fi mai bune.

M. MARINICĂ: Sintem buco-roși de a vă fi putut fi de fo-los oarecum și vă mulțumim pentru vorba generoasă as-ceptind noi vestii și manuscrise.

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

gina ghimpată, „Despre civiliza-ție”, „Mitul ciinelui”. (Prima scriere, „Albastru lărmău” și „Doar o singură clipă”) și rez-ulțatele ar putea fi mai bune.

M. MARINICĂ: Sintem buco-roși de a vă fi putut fi de fo-los oarecum și vă mulțumim pentru vorba generoasă as-ceptind noi vestii și manuscrise.

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

ANNA GRIGORE: Citeva pa-

Botez

Apa era senină și rece. O luminare (sau luna) ardea ca un filit de dinamită: Cineva, care răspundea la numele de Ioan, mi-a pus mina la gură și m-a cufundat în apa sfințită.

Și parcă mereu om o mină la gură, când mă priveș în lacurile fără fund, și urlu degeaba la pești din lună, și urlu degeaba la pești din apă, ce nu știu decât să se-orunce pe prund.

NICULAE ALEXANDRU VEST

Interior cu scaunul și banca

Un pui de scaun cu picioare moi, cu pușul roz și cu spătar de lapte șugea la țica băncii de sub noi pe cind fumam și îți citeam din Fapte,

și era cald și scaunul pur șcincea ușor și se părea că n-ai nici dulce greutate nici contur, eu îți citeam din Fapte și beam ceai...

GHEORGHE SMEOREANU

Cu soarele

Cu cită răbdare
Cu liniște
Imi pirografiez tu
Direct pe coala sufletului
Literale vineții ale poeziei mele
Cu soarele
Trecut prin ochii tăi
Ca prin două lupe de gheoță.

SERGIU ANGHEL

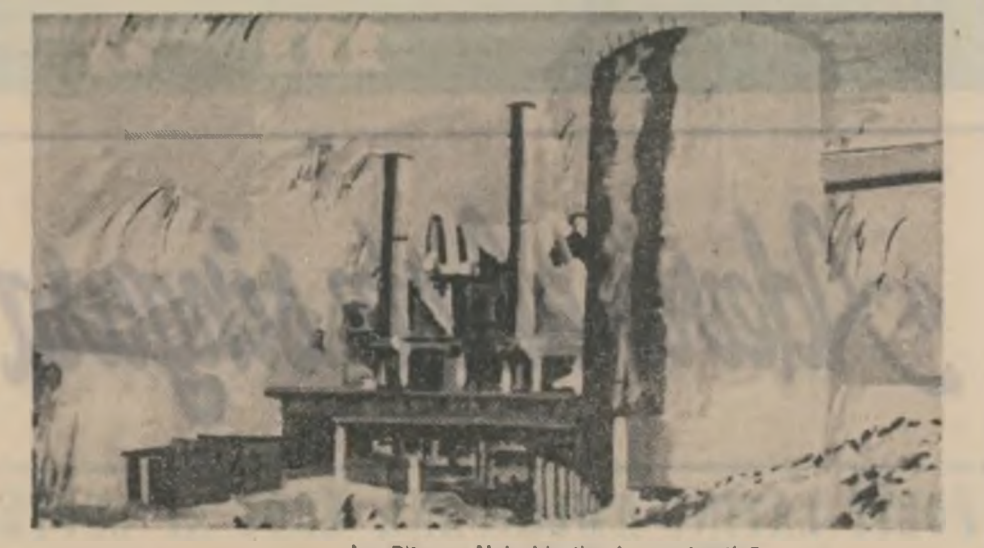
Ulyses

Învăț-mă să fiu
din nou lingă tine penelope
în mine e un ocean
în care se vârsă
toate fluviile

Învăț-mă să fiu
din nou lingă tine
să stau din nou
la umbra măslinei

și te întreb mai puțin
oare iubi un om
în care au murit
atâți prieteni.

DAN EMILIAN ROȘCA

Ion Biton: „Noi obiective în construcție”

Cind nu era noapte

Fluturi
ou ceva nefirec
de suav în ei.
Privindu-le nervurile vegetale de aproape,
imi place unorii să gindesc
cum că ei
ar fi înflorit
în vreme minunilor,
cind nu era noapte
și puteam păși peste ape.

MIHAELA COSMETO

Ochii

Solzii luci ai realității
cu copaci
lăcioși
și universuri în transformare
ochii noștri indiferenți
ferestre ale lumii către noi,
un fel de
mașină vine unorii să le spele
dar nu le curăță
ci le brăzdează
cu gratii.

IRINA EFTIMESCU

Verbul și carnea

Verbul imi umblă noaptea prin trup
de la o celulă la alta și ouă
ca o bătrână măcă și intră un stup
cu urdinișul sport în care plouă,
iar pină dimineața ierml sonori
imi mișună prin comea străvezie,
vizez c-am putezi adeseori
și trupul imi mirașe-a poezie.

GHEORGHE SMEOREANU

Zi de iarnă

Intra-zi desigur e-o să mă oprise,
Obsosit de gânduri, d-ntrebări de drumuri,
Peste satu-nrîni în vale-o să privesc
Casele cum încă se-nvelesc cu fumuri,
Unele albastre, negre, sure unorii...
Ciorile-o să zboare litera spre cer
Scririi un alfabēt știut numai de ciori
Care se înalță, crăncine și pier.
O să latre un caine, va spulci o stea,
Gură-adolescentă sărutind pustiul
Gerul o să muște din tăcerea mea
Cu-o dantură albă, tare ca rachiu,
Intra-zi desigur o să mă oprise —
Urși polari cu anii singele mi-au supt
La copii le hăpămint strămoșesc
Și mă mut în casa mai de dedesupt
EMIL GAVRILIU

Național și social

Urmare din pag. 1

alte ocazii și analizată pe larg, inclusiv în ex-celenta monografie asupra celor petrecute cu peste un secol și jumătate în urmă. 1821, Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească de Mircea T. Radu. Este vorba desigur de re-punct de vedere național și social, în primul rând, și de fenomenele de dezagregare a vechii orăduiri sociale și de primele manifestări ale capitalismului, în al doilea rând.

Al treilea factor, care nu poate fi detasat cu totul de cei amintiți anterior, este cel al cons-tinței naționale. Domnia străină, învățământul în limba greacă, prezența îndelungată în țară a rușilor și jurelor au dus la rezultatul înso-șit dar nu paradoxal că, în loc să se alienueze, dorința românilor de a fi ei înșiși capătă acum proporții de adevărată conștiință națională opo-zând un laun în destrăbuțurile toți fii neam-ului. La această calitate nouă, superioară, a conștiinței de neam a poporului nostru s-a ajuns însă, în primul rând, grație unui proces firesc de difuzare și de aprofundare a mesajului național lansat de marșii noștri cărturari și de curentele de idei ale vremii. Astfel că Tudor ridica stăruind revoluției, pe lângă revendică-riile de ordin social, a cerut și naționalizarea celei mai înalte instituții a unei comunități: statul.

Pe plan extern, odată cu încheierea epocii na-poleonice și cu crearea Sfintei alianțe, partea de continent care fusese mai cu seamă teatrul unor dramatice confruntări la începutul se-colului intră într-o epocă de acalmie. De aceea, rana niciodată pe deplin vindecată a politicii europene, Chestiunea orientală, este împinsă acum înapoi în actualitate.

Actiunea întreprinsă de Tudor la 1821 nu a fost o război de independență, ci o revoluție în toată puterea cuvintului. Ea este produsul unor contradicții sociale bine definite și intruchie-ză miza cea ce au înfăptuit-o și a celor pe care ei îl reprezentau de a vedea societatea feo-dală de atunci astfel așezată. Prin program, prin ideologia subsecventă și prin statutul social, al celor ce au susținut-o și, se cuvinte să accentu-ăm, prin conducătorul pe care l-a avut, miș-carea izbucnită la începutul anului 1821 este preluatul evenimentelor pe care le-au cunoscut principatele române în anul revoluționar 1848. Un preluat, dar nu alăbortat și preță-țit este drept dar, tocmai de aceea, mai tragic.

Pe măsură ce în principate se dezvoltă mes-tesugurile și comerțul, cadrele feudale de or-ganizare a ramurii de bază a economiei roma-nice, agricultură se dovedeau tot mai perim-ate. De aici rezultă una din cele două dimen-siuni ale revoluției lui Tudor Vladimirescu, con-tinutii ei antif feudale, latura ei socială.

Dat fiind că Muntenia era, în același timp, douăzeciul fanariot, în centrul programu-rii revoluției de la 1821, alături de revendică-riile de ordin social, s-a aflat cerința de or-din național, astfel că, într-o caracterizare sin-ceră, revoluția lui Tudor Vladimirescu este o revoluție socială și națională, ca și bătăliile po-lice susținute de populația românească din Transilvania pînă la unirea din 1818. Constatînd această impletire indisolubilă a naționalității și socialității, se cuvinte să subliniem că ea a fost o constanță a luptei poporului român din toate cele trei provincii istorice, situația specifică a principatelor făcînd ca mult timp, inclusiv la 23 August 1944, orice luptă socială să implice la noi autonomia, ca pe o inevitabilă a doua față a lui Ianus, dimensiunea națională. De această intercondiționare specifică devine conștient pen-tru prima oară Nicolae Bălcescu, după ce re-voluția de la 1848 este înfrîntă de intervenția imperiilor țarist, otoman și habsburgic, și o va

O colonie de statui

Urmare din pag. 1

parcă o răscumpără acum și-o răzbuună. Am vă-zat-o vara și iomana și era cu cum un popor se ridică din codri și se adună-n poiene, la ștat sau o cină de iarnă, Crengile, frunzele, îi des-velaua brusc mișcările și i le acoperau apoi cu nopătime umbră și foșnete vîi din văzduh.

Acum, iarna, acest popor meditează. Totul se clatină și alăzără în jurul său, totul se mistuie cu zăpădă și cu vitcol cu tot, rădărină cînd în-tr-un chip de padure, cînd într-un fluier ori un nor ca o satie pe sus. Și jos, tot mai jos înăuntru pară din rădăcină pămîntul, numai acei oameni care nu spun nimic și care își șterg cînd și cînd de pe umeri cînt de dîngă de cer înghet.

Trăiesc așa după o țogă și un limbaj al lo-gic, de mică, ca un or înflorit, ca un or și o peregrinare, un exod prin ei înșiși, față în față și într-un relief care mai amintesc de izbi-turi de dăltă și ciocane, cu un ecou estompat.

Cine vede această colonie de statui, iarna nu poate să nu se gîndească la marile temple din care timpul a fugit o dată într-o pară și s-a întors apoi în tot ce-a lăsat.

CONFABULE

Urmare din pag. 1

consacra în formula: libertatea din înăuntru nu este posibilă fără libertatea din afară, stătuind astfel o adevărată maximă politologică.

Observațiile făcute mai sus, fără ilustrații și comentarii de detaliu, conduc la încheierea că există o dialectică subtilă a naționalității și so-cialității care, minuită defectuos, duce la grave erori politice. Întrepătrunderea dialectică a na-tionalității și socialului este definitorie pentru evoluția istorică a popoarelor mici și mijlocii care au fost, sint sau pot fi potențial obiect de dominație și imixtiune a marilor puteri imperi-ale și imperiale. Principiul comandament de ordin practi-c care decurge din relația social-națională este că dezerdările revoluționare, sociale, nu trebuie opuse metafizic aspirațiilor naționale. Mai degrabă apoi că obiectivele de ordin național adună laolaltă, în aceeași tabără, toate clasele și straturile unui popor, întregăsa naturine, cu mică excepții. Și nu poate fi altfel din moment ce cadrul național este singurul context posibil în care se pot înfăptui transformările revoluțio-nare, opunerea socialului și naționalului, avînd ca urmare anșura a înșăși condiții de viață, de realizare a aspirațiilor sociale ale unui popor. Se învederează astfel că fermitatea pe care o pune România de astăzi în afirmarea principiului independenței și suveranității naționale, departe de a fi expresia naționalismu-lui înșău, cum spun răuvoitorii sau navii, este condiția sine qua non a evoluției ascendente a civilizației materiale și spirituale în spațiul car-pato-dunăreano-euxin, spațiu indispensabil în-făptuirii unor relații sociale tot mai drepte.

Ca un revoluționar de geniu, Tudor a intuit corect această dialectică și a procedat instinc-tiv în consecință. Dacă a fost înfrînt în cele din urmă, faptul acesta nu l se poate imputa lui ca conducător, desi n-a fost scutit de gre-șeli. Nu erorile sale personale au înclinat în-săși jumătatea istoriei în defavoarea sa, ci înșăși condiții de viață, de realizare a gestului său sublim și tragic. Pe drumul trasat de el, și care l-a costat viața, a pășit mai tirziu, cu mai multă sansă, revoluția de la 1848. Actiunea sa a dat semnalul suitei de evenimente prin care, în răstimp de un secol, s-a ajuns de la depen-dența la independență, de la divizarea la unire completă și de la serbie la țărănul eliberat de servitutea feudale, la împlinirea integrală a idealului național și social.

Un album de fotografii

Urmare din pag. 1

Dînd seamă celor ce vin cum vor vent și de unde au venit.

IMAGINEA SIMBOL A UNUI ORAȘ-UZINA
Nu știm cum a fi arătat Reștia acum două sute și ceva de ani, adică atunci cînd pe poarta orașului, în fața casei care în România lesea prima locomotivă cu abur fabricată în țară. Și, acest prezent. Dînd seamă celor ce sint pentru cu atât mai puțin cum a fi arătat ea sub ro-mani cînd, spun izvoarele, zona era deja cunos-cută prin exploatarea de minereu, prin topitiile de metal, un metal al cărui proces de gustul im-periu, în echilibristica politică sale de sabie și festin. O fotografie înălbinită, purtînd de verso semnătura unui Harry desuet în costumul său de casa gris-perle, cu țigara între două degete, tipînd de rafinament și bună stare, ne-a arătat însă Reștia din urmă cu șase decenii. Și, întîmplare sau calcul de ochi expert, alunecător, poate, cu bună știință spre experimentele tubist-mecanic-iste — Bracque și Léger-ului fotografiilor români de început de secol XX — artistul ambulant a ținut să aibă în fundalul imaginii contururile metalice ale oclărilor, formele industriale ale funicularului străbătînd orașul, fum, sine de cale ferată și vagoane, într-un amestec ciudat de forme casnice și industriale dominînd culoarul in-gust al Birzavei într-o incredibilă însemnare.

Imaginea ară de vreme surzîndu-ne totuși prin numeroase greve, manifestări și adunări gene-rale care au zădărnicit aparatul de exploatare al uzinei în perioada anilor 1917—1920. Cerînd încheierea păcii și proclamarea republicii, detașame-nții muncitorești industrial din Reștia crează stăruind în prețurile care, în 1917 a vătat pentru unirea Banatului cu țara. Prin aceste pagini de lupte sociale, economice și politice duce cu mari sacrificii, Reștia se lează strîns de istoria miș-cării revoluționare din România, de istoria creării și dezvoltării Partidului Comunist Român.

Din toate aceste încrîncenări ale istoriei, Reștia și-a păstrat înafte de toate staturile de detașament de avangardă al otelului românesc. Au apărut, firește, în anul de avînt revoluționar al socialismului combinate mai târziu, Hunedoara. Galatiul și iată, cel mai nou, Călărașii au făcut ca ponderea otelului restean în economia țării să nu mai însemne decât zece la sută. Pînă, dacă-l comparăm, spre exemplu, cu Galatiul. Dacă ne gîndim însă că peste 70 la sută din producția combinatului restean sint oteluri superioare (oteluri colmate, carbon de calitate, slab aliate și aliate), că Reștia este unicul producător din țară de țagile pentru tevi de foraj și conducte cu dia-metru mai mari de 180 mm, că pretul de catalog al unui otel obișnuit din grupa I de calitate (250 lei ton) este de aproape 4 ori mai scîzut decît un otel slab aliat pentru autoturisme asim-iliat la Reștia (975 lei ton), acest puțin so converteste în... foarte mult! I Forate multul nu în însemnat, nu însemnă însă pentru oamenii Reștiei un termen de referință. Oamenii Reștiei, acești oameni pentru care mirosul de otel este același cu al pînii coapte în coturul de lut, restructurază, în semantica modernă a contem-poraneității, foarte multul în mai bine. Oamenii Reștiei contemporane lucrează, se bucură și lu-besc, asemenea părintilor și bunicii lor, sub semnul permanent de foc a otelului, lor, sub ilustrată de azl, un crimosul din multitoale loas-te ale Reștiei contemporane, aduce otrivitorului aroma caldă a pînii coapte în cuptor de lut. Aroma de otel...

Lingă inima noastră muncitorească

Urmare din pag. 1

ținem și ne-am cătărat pe podurile rulante, pe strunguri, pe stivele de piese proaspăt ieșite din lucrul. Oțelul de care stăteam strîns lipiți era încă fierbinte și ne incin-ga stranie trupurile încordate. Acolo unde acum se aflau ființele noastre, numai ochi și urechi la fătura și vorbele înțelepte, prietene, ale secretarului general al partidului. Era de-a dreptul impresionant să privești ciocniri aceia de oameni frumoși în salopetele lor al-bastre. „Secretarul general al partidului, omul acela viu pe care-l vedeam prima oară în fata mea, ne-a observat și ne-a făcut cu mina... Semnul său de prietenie: ștăm nouă că-l plac oamenii curajoși, oamenii care nu se dau în lături de la greu. A fost o întîlnire minunată și esențială, pentru noi, muncitorii hunedoreni, Tovarășul Ceaușescu și pluce între muncitori. Vedem astăzi din nenumerabile vizite pe care le face în țară. Se oprește de fiecare dată pe santiere, în uzine. La Hunedoara vine des. La întîlnirea din noiembrie, 1977, am avut bucuria să mă aflu în primănoie rînduri ale muncitorilor, care au prezentat onorul muncitoreș secretar-

ului general, la sosirea în grupul de laminare. A fost clipa cînd m-am găsit cel mai aproape de conducător, l-am simțit emanarea marelui energii, am fost copleșit și în același timp, îmbărbătat de puternică personalitate. Eram cu toții fericii și, după plecarea sa, am văzut muncitori bătrîni sărînd, ca niște copii, într-un plîns, de bucurie că președintele țării le-a strîns mîna, le-a zîmbit, le-a vorbit cu energia aceea pe care o au doar marile personalități politice, și pe care, în istoria patriei noastre, au avut-o doar cîțiva mari domnitori ai acestui neam. Cei tacturii au uitat de muștenia lor, bucuria era o stare generală a muncitorilor pentru că secre-tarul general al partidului de viața lor, le-a interesat de problemele lor, de viața lor, le-a privit și apreciat munca cu ochii, cu vorba, cu sufletul.

De acolo, de pe tărîmul unde flăcările nu se sting niciodată și munca pentru oțelul și cărbu-nelă țării reprezintă însăși existența noastră muncitorească, îl urmă secretarul general al partidului, tovărășul Nicolae Ceaușescu. În această frumoasă zi de aniversare, mulți ani fericiți alături de noi, în fruntea noastră, pen-tru a ne conduce spre marile izbîzni ale vi-torului.

Drum spre poezie

Urmare din pag. 1

de judecării și precepte poate fi trăit. Scrisorile lui Octavian Paler oculesc concluziile transante, pe strunguri, pe stivele de piese proaspăt ieșite din lucrul. Oțelul de care stăteam strîns lipiți era încă fierbinte și ne incin-ga stranie trupurile încordate. Acolo unde acum se aflau ființele noastre, numai ochi și urechi la fătura și vorbele înțelepte, prietene, ale secretarului general al partidului. Era de-a dreptul impresionant să privești ciocniri aceia de oameni frumoși în salopetele lor al-bastre. „Secretarul general al partidului, omul acela viu pe care-l vedeam prima oară în fata mea, ne-a observat și ne-a făcut cu mina... Semnul său de prietenie: ștăm nouă că-l plac oamenii curajoși, oamenii care nu se dau în lături de la greu. A fost o întîlnire minunată și esențială, pentru noi, muncitorii hunedoreni, Tovarășul Ceaușescu și pluce între muncitori. Vedem astăzi din nenumerabile vizite pe care le face în țară. Se oprește de fiecare dată pe santiere, în uzine. La Hunedoara vine des. La întîlnirea din noiembrie, 1977, am avut bucuria să mă aflu în primănoie rînduri ale muncitorilor, care au prezentat onorul muncitoreș secretar-

ului general, la sosirea în grupul de laminare. A fost clipa cînd m-am găsit cel mai aproape de conducător, l-am simțit emanarea marelui energii, am fost copleșit și în același timp, îmbărbătat de puternică personalitate. Eram cu toții fericii și, după plecarea sa, am văzut muncitori bătrîni sărînd, ca niște copii, într-un plîns, de bucurie că președintele țării le-a strîns mîna, le-a zîmbit, le-a vorbit cu energia aceea pe care o au doar marile personalități politice, și pe care, în istoria patriei noastre, au avut-o doar cîțiva mari domnitori ai acestui neam. Cei tacturii au uitat de muștenia lor, bucuria era o stare generală a muncitorilor pentru că secre-tarul general al partidului de viața lor, le-a interesat de problemele lor, de viața lor, le-a privit și apreciat munca cu ochii, cu vorba, cu sufletul.

De acolo, de pe tărîmul unde flăcările nu se sting niciodată și munca pentru oțelul și cărbu-nelă țării reprezintă însăși existența noastră muncitorească, îl urmă secretarul general al partidului, tovărășul Nicolae Ceaușescu. În această frumoasă zi de aniversare, mulți ani fericiți alături de noi, în fruntea noastră, pen-tru a ne conduce spre marile izbîzni ale vi-torului.

de judecării și precepte poate fi trăit. Scrisorile lui Octavian Paler oculesc concluziile transante, pe strunguri, pe stivele de piese proaspăt ieșite din lucrul. Oțelul de care stăteam strîns lipiți era încă fierbinte și ne incin-ga stranie trupurile încordate. Acolo unde acum se aflau ființele noastre, numai ochi și urechi la fătura și vorbele înțelepte, prietene, ale secretarului general al partidului. Era de-a dreptul impresionant să privești ciocniri aceia de oameni frumoși în salopetele lor al-bastre. „Secretarul general al partidului, omul acela viu pe care-l vedeam prima oară în fata mea, ne-a observat și ne-a făcut cu mina... Semnul său de prietenie: ștăm nouă că-l plac oamenii curajoși, oamenii care nu se dau în lături de la greu. A fost o întîlnire minunată și esențială, pentru noi, muncitorii hunedoreni, Tovarășul Ceaușescu și pluce între muncitori. Vedem astăzi din nenumerabile vizite pe care le face în țară. Se oprește de fiecare dată pe santiere, în uzine. La Hunedoara vine des. La întîlnirea din noiembrie, 1977, am avut bucuria să mă aflu în primănoie rînduri ale muncitorilor, care au prezentat onorul muncitoreș secretar-

Insemnări despre proză

Urmare din pag. 1

Rezonanța epocică și tragică a marilor eveni-mentelor se datorează, într-un anumit fel și ope-riilor artistice care au penetrat și modelat conștiința națională. Dacă pictorii au simțit războiul dramaticelor întîmplări, din nefericire războiul de independență nu a avut un mare prozator realist iar — în limba ce poezii au abordat o ver-sificatie eroică și sărbătorească — eocca și-a scris atînci doar un parodist de geniu, scriitor (din păcate pentru ea) exceptional, stăpînit însă de demoul ironiei, care a transformat-o în caricatură carnavalescă, zînd-o de traic și îmbră-cînd-o în limba de berărie și cafea. A rămas pentru noi așa, prăbușit din „sublim” în ridicol mare de genul linxvistic al unui mare scriitor. Căci marea tăină să ai, ascunsă în „efemerul” cuvintelor: limba română modernă, învătăită de termenii neasimilabili, nu era pregătită să corîndă traseul istoriei și drama individului, acoperînd autenticul cu stereotipii bizare, în

„Adevărul este singura realitate”

POEȚI LATINO-AMERICANI, EROI AI LUPTEI PENTRU LIBERTATE

Este adevărat că în ultimii ani s-a intensificat lupta popoarelor latino-americane care încearcă să se desprindă din vechile juguri semicoloniale și imperialiste. Dar este adevărat deasemeni că această luptă are deja o istorie îndelungată și singeroasă și o galerie sfârșitoare de victime și eroi. Poezii pe care li prezentăm în continuare fac parte din această istorie de umbre și lumini. Ei nu au fost poeți circumstanțiali. Ca adevărați

poeți și-au asumat un rol care însemna nici mai mult nici mai puțin decât riscul sigur al vieții lor. Sau s-au făcut adevărați poeți în timpul acțiunii. Ei toți, în diverse situații de luptă, au murit în această bătălie despre care uneori avem vagi știri care nu ne spun mare lucru despre măreția sa adevărată. (O.L.)

ROQUE DALTON

San Salvador, 1935—1975

Karl Marx

Din ochii nobilii de leu strălucind în barba ta din umezeala prăfuită în bibliotecile prost luminate din marmoreenele brațe ale lui Jenny de Westfalia din virtutea mizeriei în exilurile lente și reci din minia din acele redacții renane pline de fum din febra precum o lume mică de lumină în nopțile nesfârșite ai corectat munca neterminată a lui Dumnezeu tu o mare vinovat de speranțe tu o responsabil între responsabili de fericirea care continua să merge.

Generalul Martinez

Cică a fost un președinte bun pentru că a repartizat case ieftine între salvadorienii ce au rămas.

OTTO RENE CASTILLO

Guatemala, 1936—1967

Înalt, în inima mea, arde numele tău

Stătusem ziua întreagă în fața lacului. Despre apă știam, într-adevăr, foarte puțin; simțeam numai răceala ei, care ne unea mai mult ca oricând. Vântul își lovea tare durerea, cu spatele la noi. În depărtare a pasăre zbura poate către cuibul ei, lentă era bătaia aripilor sale.

Perseverența focului

Degetele mele, fini și sobri măsurători ai înțelepciunii lucrurilor, se deplasează sub liniștea rămușoasă a dimineții căutând acele locașoare în care încă ești trează.

JAVIER HERAUD

Peru, 1942—1963

Eu nu rid niciodată

Eu nu rid niciodată de moarte. Pur și simplu se întâmplă că nu mi-e teama să mor între capaci și păsări.

Poema

Păsările cîntă la crăpat de ziuă în soare. În zori urmăresc lent urcușul meu, de fiecare dată cu mai puține lucruri ale mele. Imi pierd amintirile, (mama, prietenii mei, Doamne, ce departe sint de mine). Zilele mele pe mări și pe coasta, zilele mele în nori și pe dealuri, zilele mele în viață și în moarte.

EDGARDO TELLO

Peru, 1942—1965

Ușile speranței

XII. Au lăsat mireasă cu ochi de miere, cea cu sini adinci, pentru a căuta în țara ei o țară frumoasă. Și totul în același fel pentru ca să fie în pădure în spatele unui loc pentru a duce iubita. Intre acești bărbați, femeie, m-am pierdut.

Ai băgat de seamă, mamă, că vântul

Ai băgat de seamă, mamă, că vântul mă cheamă să merg în pasul șgu, că nordul acela așteaptă, că e ora ? „Este ora. Trebuie să plec spre lumină mai suavă decât umbra sălciilor vară”.

Destinul cu degetul său gînditor,

destinzind ochii noștri mari semnaleză orizontul, garoafele.

„Este iubirea cea care mă poartă, pentru că iubesc vîntul sint iubit.”

Sint iubirea, mamă, fără mine n-ar exista nici vînt, nici bucurie.

JACQUES VIAU

Haiti, 1942—1965

Nimic nu dănuie atît de mult ca plînsul

V. Mi-e frică. Au bătu pe atît de mulți, atîția și atîția căzuți, atîția și atîția năruți.

Am pățim și vom mai pățimi. Toți știm și iar știm de asemenea că zîmbetul nu e al nostru, că niciodată nu a fost pe buzele noastre, în miinile noastre.

ROBERTO OBREGON

Guatemala, 1940—1970

Surghiun

Ce faci în tine ? Dispari pe coridoare inecate de covoare.

Ce faci acolo înăuntru ? Ai adunat, grăbită, toate lucrurile tale.

Ai închis ușa și mi-ai lăsat afară, singurel, în întinerie.

În românește de Omar Lara

ATUNCI, TOT ÎNTR-UN AUGUST... (XVIII)

SPECTACOLUL LUMII văzut de Ioan Grigorescu

„Mission successful!”

Un bombardier scos din luptă s-a transformat pentru cei nouă tineri de la bordul lui într-o închisoare zburătoare cuprinsă de flăcări. Se menținea cu greu în aer survolînd cartierul sudic al Ploieștiului dinspre bariera Rudului. La un moment dat, în acel carusel al morții, era cit p-aci să se ciocnească cu avionul lui Apollod din fruntea Liberandorilor. Storz, vecinul lui Apollod, l-a văzut venind direct spre aparatul lor la o altitudine de numai 30 de metri. O manevră disperată făcută de avionul în flăcări l-a obligat să se infixe într-o clădire de cărămidă mohorâtă, de trei etaje, de pe strada Rudului. Era, după cum afirmă John Sweetman, în cartea sa „Ploiești: oil strike”, bombardierul „Hel’s Wench”, condus de Addison Baker și John Jers-tade care, deși atins de moarte își dirijase formația pînă deasupra obiectivului. Închisoarea zburătoare cuprinsă de flăcări se prăbusea peste o închisoare la sol — penitenciarul în care era închisă luptătoarea antifascistă Elena Sirbu. Într-o celulă învecinată se afla Didina Visinescu, fata aceea cu ochii verzi spre care, în zori, plecase mărăca-să cu un pachet învelit în hîrtie de ziar și legat cu sfoară, căci era duminică, zi de „vorbitor”. Două închisori, una zburătoare, alta cu ușile ferecate și cu temnicerul fugit de frică, cu cheile de la celule la el, s-au mistuit împreună. S-au dat oficial, 40 de victime ale acestei ciocniri fortuite...

Dar eu îmi amintesc că, spre seară, cînd focul s-a stins și cadavrele carbonizate au fost puse în lăzi pentru a fi înmormîntate, am numărat mult mai multe „scurie”. Peste ani, cînd am început documentarea pentru acest serial, am căutat colecțiile ziarelor, rapoartele poliției, ale jandarmeriei, ale pompierilor. Toate comunicau aceeași cifră: 40. Nu m-am lăsat. Ochi mei număraseră aproape o sută de „lăzi-scurie”. Am continuat investigațiile, inutil. Pînă cînd mi-a venit ideea să caut în pomelnicul morții-

lor de la biserică învecinată unde presupuneam că, o inimă pioasă lasase, totuși, lista tuturor femeilor moarte. După aproape 37 de ani am găsit-o: erau 92. De unde diferența? De ce acea mistificare atît de perfect sincronizată între presă și rapoartele oficiale? 52 de femei fuseseră arestate în ajun, după o inspecție a marșalului Ion Antonescu la Halele Centrale. Precupețe, fără nici un veniu din comuna suburbană cu fructe, legume și ouă, pe care le-ar fi vîndut cu suprapret fată de mercurialul zilei. Ca să fie speriate, și să se vire fire în speculanți — adevărații speculanți, căpătuiți de război, marii afaceriști au trecut prin astel de risc — au fost închise fără nici o condamnare în penitențiarul de pe strada Rudului. Urmău să fie eliberate duminică, sau luni, după ce făcuseră de noștină cu girbacele, cu celulele și cu regimul de închisoare preventivă. Nefind înregistrate oficial, ca de obicei, întinchi nu exista nici un temel legal stabilit prin vreo sentință pentru întemnițarea lor, au fost excluse de pe lista victimelor și date drept „disparate”, ca familiile lor să nu protesteze împotriva unei detențiuni ilegale.

Celor 82 de cadavre de penitențiarul din strada Rudului trebuie să li se mai adauge încă 9. Cei din temnița zburătoare cuprinsă de flăcări, acrobații morții din „Cercul ambulant”. În grupul de bombardiere „The Travelling Circus” plecaseră din Benghazi 39 de aparate. Deasupra Ploieștiului au ațarnat 34. Din arena de foc în care s-au angajat cele două formații — una de 22 de bombardiere, alta de 12 — au ieșit 15. Numai cinci dintre acestea erau mai mult sau mai puțin neatinse, în deplină stare de zbor. „M.S.!” — Mission Successful! — a transmis prin morse, la Benghazi, nava-amiral condusă de generalul Usal Ent. Pentru cine? Celelalte grupuri ale lui Tidalwave se apropiu de infern.

REVISTA STRĂINĂ

● **PRINTRE LAUREAȚII DIN ACEST AN AI PREMIULUI HERDER SE NUMĂRĂ ȘI ACAD. EMIL CONDUACHE**, ilustrat savant român, cunoscut dincolo de hotarele patriei pentru lucrările sale de referință în domeniul istoriei vechi. Închinarea acad. Emil Conduachei cu această prestigioasă distincție este o dovadă grăitoare a reputației de care se bucură în lume azi școala istorică românească. Premiul subliniază valoarea activității științifice a istoricului român și, în același timp, îi elogiă aportul la dezvoltarea unor bune relații între savanții preocupati de evoluția societăților din aria culturală și istorică a sud-estului Europei.

● **SASE TEATRE** independente din Călcuta al-telese o formă teatrală omogenă care joacă „Vila lui Galilei” de Berthold Brecht. Spectacolul, în care participă un mare număr de tineri actori, folosește o versiune în limba bengali a textului brechtian, care este semnată de Mohit Chaito Padiyya. În rolul principal apare un cunoscut actor din India, Sombhu Mitra, care a creat de-a lungul vremii mai multe personaje din dramaturgia autohtonă și care militază pentru întărirea unui teatru național în țara sa.

● **I.A. 3 IANUARIE**, s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Giovanni Papini. Născut în Florența, Papini se va face remarcant atât ca ziarist, excelînd prin spiritul său polemic, cît și ca scriitor bine-cunoscut în prima jumătate a acestui veac prin spiritul coroziv al pamfletelor sale îndreptate împotriva societății contemporane. Bismeleterea revistei „Leonardo”. În 1983, îl oferă lui Papini posibilitatea de a întreprinde o năvălitoare campanie antipolitică, urmărind să pună bazele ideologic-filozofice ale unei noi culturi în Italia. Temperamentul anticonformist al scriitorului este reflectat pe de-a-ntregul în romanul „Un om sfîșiat”, autobiografie spirituală, cunoscută și cititorului român. Alături de celelalte scrieri ale lui Papini, dintre care amintim „Amurgul filozofilor”, „O sută de pagini de poezie”, „Zile de sărbătoare”, un luc însemnat îl ocupă „Istoria literaturii italiene. Secolele XIII și XIV”, care aduce interpretări inedite ale unor opere și scriitori consacrați.

● **ANUL ACESTA** se vor împlini 100 de ani de la moartea lui Friedrich Hegel. Născut în Stuttgart în 1770, filozoful își va petrece o parte a vieții în Nürnberg. Acestei perioade din viața autorului „Fenomenologiei spiritului” îi va fi consacrat o largă manifestare științifică, găzduită de acest oraș, care va include colocvii, simpozioane, conferințe, rotunde cu tema „Știința logicii” ș.a. Cu același prilej, va fi organizată o expoziție care va cuprinde imagini și documente legate de viața și activitatea marelui gînditor.

● **PREMIUL Societății naționale a criticilor americani de cinema** a revenit lui Jonathan Demme cu al său „Melvin și Howard”. Martin Scorsese a fost declarat cel mai bun regizor al anului (pentru „Raging Bull”), iar Peter O’Toole și Sissy Spacek au fost înlocuiriți cu titlul de cel mai bun actor.

● **VVES MONTAND** prezidează azi, 31 ianuarie, de a șasea ceremonie de decernare a premiilor Cezar ale cinematografului francez. El succede, în această postură, lui Jean Gabin, Lino Ventura, Jeanne Moreau, Charles Vanel și Jean Marais. Un prim vot al Academiei artiștilor și tehnicienilor cinematografului a stabilit, deja, o presecție: Gérard Depardieu, Patrick Dewaere, Philippe Noiret, Michel Serrault vor candida pentru titlul de cel

mai bun actor; Nathalie Baye, Catherine Deneuve, Nicole Garcia, Isabelle Huppert își dispută premiul acordat celei mai bune scriitoare; „Le Dernier Metro”, „Loulou”, „Mon oncle d’Amerique”, „Sauve qui peut (la vie)” sint cele patru pelicule care concurează pentru premiul care va fi decernat celui mai bun film, iar printre regizori Jean Luc Godard, Alain Resnais, Claude Sautet și François Truffaut va fi ales cel mai bun realizator.

● **UN NOU FURT** de tablouri semnele de maestrie a fost semnalat în Franța, în noaptea de 14 spre 15 ianuarie a.c. au fost sustrate de la Muzeul comunal din Mortaix (Finistere) mai multe pinze, printre care figurau un Monet, un Courbet și un Boudin. Anchetatorii au declarat că este vorba de un act comis de „specialiști” care cunoșteau foarte bine valoarea artistică a tablourilor. A fost estimată la mai mult de 3 milioane de franci. Tablourile, după cum au declarat oficialitățile locale, nu erau nici măcar asigurate, datorită „umilei exorbitante cerute de companiile de asigurări pentru protecția patrimoniului”. La aceeași dată, au fost furate dintr-o galerie de artă pariziană două pinze ceramice și semate. Fiecare a fost estimată la aproximativ 30.000 de franci plachetate, avînd dimensiunea de 30 X 30 cm, datu din decembrie 1985.

● **ÎN NORDUL R.S.F.S.R.** a fost deschis muzeul de arhitectură populară „Vitoslavici”. Situat pe malul râului Volhov și al lacului Macinsk, muzeul pune în valoare prețioase opere de arhitectură în lemn aparținînd meșterilor populari din această regiune: case țărănești, bisericile, turnuri, diferite clădiri gospodărești, obiecte de uz casnic etc. Desigur, colecții etnografice se află în multe părți ale lumii, dar cea ce singularizează acest muzeu este faptul că restauratorii și-au însușit meseria străveche de dulgher pentru a reconstitui cu exactitate exponatele. Prin folosirea metodelor tradiționale de prelucrare a lemnului, restauratorii au reușit să redă, atât construcțiilor cît și celorlalte expozate, înfrîșirea lor de acum cîteva sute de ani.

● **VILA HUGEL** din Essen (R.F.G.) găzduiește o expoziție consacrată artei insulelor Jawa și Bali, expoziție al cărei obiectiv central îl reprezintă sculpturile și basorelieful celestului templu budist Barabudur (sec. VIII—IX). Istoria milenară a acestor două insule ale Indoneziei este ilustrată de aproape 400 de pinze; sculpturi în piatră, bronz, aur, argint, măt, pătuc și arame. Pînă acum, nici o altă expoziție nu a reușit să strîngă sub acoperiș atît de multe și importante opere de artă.

● **EDITURA** franceză Vergennes va tipări o serie de albume ce vor ilustra operele marilor pictori. Spre deosebire însă de alte lucrări similare, activitatea artiștilor va fi analizată în contextul politice și social al epocii, în mînașterea culturală și ambianța artistică, iar comentariul și studiul lucrărilor vor fi raportate continuu la ansamblul operei. Primul album aparține unei consacrate și lui Renoir. Prezentat de Daniel Wildenstein volumul reproducie opere necunoscute încă, provenite din colecții particulare, printre care minunatul portret din 1876 al domnișoarei Georgette Chaperellier. Cel de-al doilea album este consacrat lui Watteau. Prezentat de Jean Ferré albumul oferă o trecere în revistă a unor reproduceri de o rară trumusește. Următoarele albume vor fi dedicate lui Van Gogh, Botticelli, Courbet, Giotto, Cezanne.

SPORT

Boboci de floare de piper...

...ca o mîhnire multim-bujorată, răsăr pe crean-ga tucii care fierbe-n ceainic. Inconjurată de pridvoare de aromă, tim-pla se-apeleacă visătoare-n petrecerea fermii. Viscului înalt în răscrucă de drumuri chioscuri de lueferi. Ușitoarele poartă harul și zodi mănăoș pe tîvi de jad. În uliți dansează tremurat și zor-năitor trestii în spicul că-roră ard sfeșnice albe. Din pipa hornului se lu-minează cărări albastre pe care-o fată, cu sprin-cenele răsfătate cu doi stropi de cenușă de pier-sic, aleargă să-și arunce inelul în copca de la riu unde noaptea, se orată chipul tristetei, co un fruct crescut sub ghețuri. Mă simt încet și luncet în spuză de povești. Vislele răstoarnă nuferi, un cerb le paște umbra, un pin rău le deschide usa. Ninge pe stea în frunte, ninge cu țigănci izbuc-nite din ghioc, ninge cu ispitele boierilor sculați din somn ca să alle c-au fost înșelați, ninge cu tingiri de jar așternute sub țâlpile prinților.

Ninge prînt-un os de miel fluierat de un lup oval-tec. Ninge peste numărul 13, și el iiese lo vazăle chiar înzăpezit cu perle. Bal-balour-balooaceșii ce, pictind, dormeau în nori. Călcîiul așteptării și-o schimbă cirpa de calitea pe o gingie de lemn. Viscolește vîind. Sou, bătu de Crivăț, un salcim din curtea ca-sei noastre își trosnește oasele deosupra Europei. Îndărătic — urmează să vină, acum, februarie. Și noi, cuprinși în el. Secunde goale de timp și pline de dor. Golan rupindu-și genunchii pe derdeluș. Circumă fugind neplătîti. Sanie ruptă. Cal injunghiat. Ședîntă goală. Ninge. Sou, invins de Crivăț, gîndul meu își spune rin-duri ca nu-și aveau așternut în biruință. Ninge. Și noi toți batem din picior într-un tablou neatințat pe pereți. Sou, poate, nezugrăvit.

Fănuș Neagu

Siqueiros : „Revoluția ne înapoiază cultura”

Poesia

Omul cu ochii plini de minie a întrebato : ce este poesia ? Omul cu ochii limpezi l-a privit adinc, fără să spună nici un cuvînt. În privirea lui avea poesia.

FRANCISCO URONDO

Argentina, 1930—1976

Adevărul este singura realitate

Dincolo de grilaj este realitatea, dincoace de grilaj, este de asemenea realitatea; singurul lucru real este grilajul; libertatea este reală chiar dacă nu se știe bine

dacă aparține lumii celor vii, lumii celor morți, lumii fantezilor sau lumii veghei, celei a exploatării sau a producției.

Visele sint vise; amintirile, acel corp, acest pahat de vin, iubirea și slăbiciunile iubirii, bineînțeles, fac parte din realitate; a împușcătura în noaptea, în fruntea acestor frați, acestor fii, a celor a celor și pete ireale de durere reală a torturațiilor în rugăciunea eternă și sinistră într-un post de poliție oarecare sint parte a memoriei, nu presupun în mod necesar prezentul, dar aparțin realității. Singurul aparent este grilajul făcînd pătrat cerul, cîntarea pierdută a unui deținut, hot sau luptător, vocea împușcată, inviată a treia zi într-un zbor imens acoperînd Patagonia pentru că masacrele, mintuirile, aparțin realității, ca speranța răscumpărată a pulberii, a inocenței estivate: sint realitatea, ca vitejia și convalescența fricii, acest aer care se împotrivesc să se întorcă după pericol ca proiectele unui popor întreg care merge spre victorie sau spre moarte, care se poticnește, care să se aperi să răscumpere ceea ce e al său, realitatea sa. Chiar dacă uneori ar părea o minciună, singura minciună, nu e nici măcar o trădare, este pur și simplu un grilaj care nu aparține realității.

Inchisoarea din Villa Devoto, aprilie 1973

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef : Nicolae Dan Frunțelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

RFDACTIA : București, Piața Școlii Nr. 1 tel. 13 32 09
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 24 96
ARONAMENTELE :
3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei
Tiparul executat la : COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEII”
Paginător Dobre Marlan